

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Rusiyada yanğınlar genişlənir: Azərbaycan meşələrinə təhlükə varmı?

yazısı səh.15-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 3-5 avqust 2019-cu il Şənbə № 162 (7332) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezidentlərin Soçi görüşü ərəfəsi ermənilərin qovulması başlayıb - şok olay

Ekspert: "Soçi kimi strateji önəm daşıyan bir şəhərdə hava limanı və digər sahələrdə ermənilərin mövcudluğu Rusiyanın təhlükəsizliyi üçün təhdiddir"

yazısı səh.9-da

Yadigar Sadıqlının Müsavat başqanlığına namizədliyi aranı qatdı

yazısı səh.3-də

Şah İsmayıl qalmaqalı səngimir - Fazil Mustafaya yeni cavablar

yazısı səh.4-də

"MTN-çi" generalların şikayətlərini geri götürməsinin sirri

yazısı səh.7-də

Qərbdən gələn təzyiqlər səngiyib - bəs qonşu dövlətlərdən?

yazısı səh.4-də

Bakının işğalçını taqətdən salma taktikası - atəşkəs sonsuzadək uzanmayacaq

yazısı səh.11-də

Yük maşınlarının yeni Ələt-Astara yoluna buraxılması narazılıq yaratdı

yazısı səh.12-də

Bin Ladenin ölüm xəbəri yayılan oğlu haqda ilgincliklər

yazısı səh.14-də

Müxalif partiyalar hansı xarici təşkilatlarla müttəfiqdir?

yazısı səh.6-da

DİN və Baş Prokurorluq Gədəbəydəki qətl haqda məlumat yaydı

yazısı səh.2-də

BAKI-TİFLİS MÜTTƏFİQLİYİNİN ALTINI QAZIYANLAR - GÜRCÜ "BOZ KARDİNAL" KİMİN ADAMIDIR?

Tale ortaqları olan Azərbaycanla Gürcüstanın arasını vurmağa çalışan qüvvələrin müştərək hədəfi; biznesi əsasən Rusiyada olan İvanişvili rusun və erməninin "dəyirmanı"na su tökür...

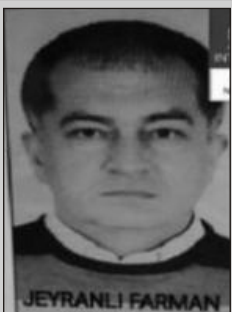

yazısı səh.8-də

Son həftədə əyalətdə ikinci kütləvi zəhərlənmə

Lerikdəki toydan sonra Şabrandakı ad günündə də kütləvi zəhərlənmə qeydə alınıb; mütəxəssislər xəstəxanaya düşməmək üçün nə deyir...

yazısı səh.10-da

İnterpolun axtarışına verilən məşhur klinika təsisçisi nədə suçlanır?

yazısı səh.10-da

Qulu Məhərrəmli: "O yerdə ki, intriqa var, orda iş olmayacaq"

yazısı səh.5-də

Qubad İbadoğlu siyasi qüvvələrlə görüşlərinin məqsədini açdı

yazısı səh.6-da

Prezident iki ölkənin yeni səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Prezident İlham Əliyev avqustun 2-də Oman Sultanlığının Azərbaycanı yeni təyin olunan fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Qasim Mohammad Salim Al Salhinin etimadnaməsini qəbul edib.

"Report" xəbər verir ki, dövlət başçısı Laos Xalq Demokratik Respublikasının Azərbaycanı yeni təyin olunan fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Sivenqpxet Pxetvorasakin etimadnaməsini qəbul edib.

İran prezidenti Təbrizdə dünyanın ən böyük xalısını təqdim etdi

İran prezidenti Həsən Ruhani Təbriz Beynəlxalq Xalça Sərgisinin açılışında dünyanın ən böyük əldə toxuma xalısını təqdim edib. Virtualaz.org yerli KİV-ə istinadən bildirir ki, təbrizli ustaların ərsəyə gətirdikləri 600 kvadratmetrik və çəkisi 3 ton olan bu nadir sənət nümunəsində 700 rəngdən istifadə edilib. Onun toxuması altı il davam edib.

Qeyd olunur ki, Təbriz Beynəlxalq Xalça Sərgisində Qərbi və Şərqi Azərbaycandan olan ustalarla yanaşı, Gilan, Qum, Tehran şəhərlərinin də xalçacıları iştirak edirlər.

Rusiya və ABŞ raket müqaviləsinə xitam verildiyini rəsmən açıqlayıb

Rusiyanın Xarici İşlər Nazirliyi 8 dekabr 1987-ci il tarixində ABŞ və SSRİ arasında imzalanmış Orta və Qısa Mənzilli Raketlərin Ləğv Olunması Müqaviləsinin (OQMR) ABŞ-ın təşəbbüsü ilə avqustun 2-dən qüvvədəndən düşdüyünü rəsmən açıqlayıb.

"Report" bu barədə TASS-a istinadən xəbər verir.

ABŞ-ın dövlət katibi Maykl Pompeo bu məsələ ilə bağlı "Twitter"-də şərh yazıb: "Fevralın 2-də ABŞ OQMR-ə dair müqavilənin icrasına qayıtmaq üçün Rusiyaya 6 ay vaxt vermişdi. Rusiya bundan imtina etdi, odur ki, müqaviləyə bu gündən xitam verilir. Başqalarının pozduğu müqavilədə ABŞ iştirak edəcək deyil".

14984 nəfər narkotikə görə tutulub, onlardan 296 nəfəri qadındır

Son 6 il (2013-2018) ərzində Azərbaycanda narkotik vasitələrlə bağlı 18903 cinayət faktı qeydiyyata alınıb. Bu barədə "Report"-a Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən İşçi Qrupundan məlumat verilib.

Qeyd olunub ki, həmin müddətdə narkotik vasitələrlə əlaqəli 14984 nəfər cinayət məsuliyyətinə cəlb olunub. Onlardan 296 nəfəri qadın, 317 nəfəri isə xarici ölkə vətəndaşı olub.

Növbəti "Maşın" nə vaxt olacaq?

Xalq artisti Murad Dadaşovun məşhur "Maşın" şousu yenidən başlayacaq. Axsam.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, yarışma bu dəfə oktyabrda keçiriləcək. Yəni də məşhur simalar avtomobil uğrunda mübarizə aparacaqlar.

Qeyd edək ki, "Maşın"ın 17-ci buraxılışından sonra M.Dadaşov şoudan getmək istədiyini bildirib.

O, açıqlamasında "Sonuncu şou çox enerjimi aldı. Ən maraqlı sürətlərdən hesab edirəm. Bu qədər təəccübləndiyim olmamışdı. "Maşın" şounun növbəti buraxılışına biz gərək vaxt ayraraq. Qoy həm tamaşaçı, həm də biz danxaq. Bu dəfə yaz aylarında keçirilməsi olan şounu payıza salacağıq. İsrakçılar qismində maraqlı bir heyət yığmaq istəyirəm. Ona görə ki, 18-ci sürət gəlir, yanşımaqların sayı da 18-dir" sözlərini demişdi.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Həcc ziyarətinə gedən qruplar Səudiyyə Ərəbistanına yola düşüb

Azərbaycandan Həcc ziyarətinə gedən ikinci zəvvar qrupu Səudiyyə Ərəbistanına yola düşüb. "Report" xəbər verir ki, qrupa 180 nəfər daxildir. Zəvvarları Heydər Əliyev Beynəlxalq Hava Limanından ailə üzvləri, yaxınları yola salıb. Onları səfərdə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin nümayəndəsi müşayiət edir.

Növbəti qruplar isə avqustun 3-də iki reyslə (11:20 və 12:40) ziyarətə yola düşəcəklər.

Ötən gecə Bakıdan yola salınan ilk zəvvar qrupu artıq Səudiyyə Ərəbistanına çatıb.

Qeyd edək ki, Həcc ziyarətinə səfər avqustun 5-nə qədər 8 təyyarə reysi ilə həyata keçiriləcək. Gün ərzində iki təyyarə reysinin uçuşu nəzərdə tutulub.

Həcc ziyarətinin proqramına gəlincə, zəvvarlar ilk olaraq Ciddə şəhərinə yola düşəcəklər. Oradan da 90 km yol qət edib Məkkəyə gedəcəklər.

Məkkədə əvvəl Ümrə əməli icra ediləcək və bir neçə gün sonra Həcc başlayacaq. Hicri Qəmər təqviminə əsasən, avqustun 9-da Ərəfat dağına çıxılacaq, 10-u qurban kəsiləcək. Zəvvarlar iki gün Minada gecələyib Məkkəyə qayıdacaqlar.

Orada digər Həcc əməlləri ediləcək. Məkkədən çıxan zəvvarlar Mədinəyə dəşinəcəklər.

Azərbaycana geri dönüş avqustun 22-dən başlayacaq.

Qeyd edək ki, bu il üçün Azərbaycandan Həcc ziyarətinə getmək üçün 1400 (ötən il 1440) nəfərlik kvota ayrılıb. Qiymətlərdə 75 dollar artım var. Yeni bu il Həcc ziyarətinin qiyməti 4225 ABŞ dolları (ötən il 4150 dollar) təşkil edir. Avqustun 2-dən 5-nə qədər gediş, avqustun 22-dən 26-a qədər isə Azərbaycana dönüş olacaq. Zəvvarlar üçün AZAL milli avişirkətinin 6 təyyarəsi ayrılıb.

Erməni təxribatının qarşısını alarkən yaralanmış hərbi əməliyyat olunub

Bu il iyulun 31-də Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində təmas xəttində yerləşən sərhəd döyüş mövqelərinə qarşı düşmən tərəfinin təxribatının qarşısını almaq üçün yaralanmış hərbi qulluqçu üzərində avqust ayının 1-də aparılmış cərrahiyyə əməliyyatı uğurla başa çatıb.

Dövlət Sərhəd Xidmətindən (DSX) ONA-ya verilən məlumata görə, hazırda onun vəziyyəti qənaətbəxşdir. Xidmət rəisinin müavini - Sərhəd Qoşunlarının Komandanı, general-leytenant Əsgər Xəlilov hərbi qulluqçuya baş çəkib, cərrahiyyə əməliyyatından sonrakı vəziyyəti ilə yaxından tanış olub.

General-leytenant Ə.Xəlilov hərbi hospitalda hərbi qulluqçunun valideynləri ilə görüşüb, övladlarını dövlətə sədaqət, vətənpərvərlik və düşməne nifrət ruhunda tərbiyə etdiklərinə görə Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəhbərliyi adından təşəkkürünü bildirib, oğullarının tezliklə sağalması üçün bütün lazımı tədbirlərin görülməsinə onları əmin edib.

DİN və Baş Prokurorluq Gədəbəydəki qətl haqda məlumat yaydı

Polis və prokurorluq orqanlarının əməkdaşları tərəfindən peşəkarlıqla həyata keçirilmiş istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində qeyri-əşkar şəraitdə törədilən qətlin üstü "isti izlər"lə açılıb. Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətləri birgə məlumat yayıb.

Bildirilir ki, iyulun 22-də Gədəbəy rayon sakini, 1959-cu il təvəllüdü Kamil İmamquliyevin üzərində zorakılıq əlamətləri olan meyitinin ailə üzvləri tərəfindən aşkar edilməsi faktı ilə bağlı rayon prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

Həyata keçirilən təxirəsalınmaz istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində cinayətin Ağstafa rayon sakini, 1980-ci il təvəllüdü Anar Nuriyev tərəfindən törədilməsinə kifayət qədər əsaslı şübhələr olduğundan bərsində axtarış elan edilib.

Aparılan əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində A.Nuriyev avqustun 1-i Ağstafa rayonu ərazisində tutularaq istintaqa cəlb olunub.

A.Nuriyev şübhəli şəxs qismində saxlanılaraq dindirilib və o, ilkin ifadəsində törətdiyi cinayət əməlini tam etiraf edib.

Hazırda cinayət işi üzrə zəruri istintaq və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

Bu gün Bakıda yağış gözlənilir

Avqustun 3-də Bakıda və Abşeron yarımadasında hava dəyişkən buludlu olacaq, arabir tutulacaq, əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin səhər yarımada bəzi yerlərində qismüddətli az yağış yağacağı ehtimalı var. Mülayim şimal-qərb küləyi əsəcək.

ONA-nın məlumatına görə, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinin açıqladığı məlumatda bildirilir ki, havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 22-25, gündüz 29-32, Bakıda gecə 22-24, gündüz 30-32 dərəcə isti təşkil edəcək.

Atmosfer təzyiqi normadan aşağı 755 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 65-75, gündüz 40-45 faiz olacaq.

Abşeron çimərliklərində gözlənilən hava şəraiti:

Mülayim şimal-qərb küləyi əsəcək. Dəniz suyunun temperaturu şimal çimərliklərində (Sumqayıt, Novxanı, Pirsəği, Nardaran, Bilgəh, Zaqulba) 24-25, cənub çimərliklərində (Türkan, Hövsan, Sahil, Şıx) 25-26 dərəcə isti təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında bəzi yerlərdə arabir yağış yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə leysan xarakterli olacağı, şimşək çaxacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var.

Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 20-25, gündüz 32-37, dağlarda gecə 12-17, gündüz 20-25 dərəcə isti təşkil edəcək.

Tibbi-meteoroloji proqnoza gəlincə, avqustun 3-də Abşeron yarımadasında xəzri küləyinin əsəcəyi gözlənilir ki, bu da meteohəssas insanlar üçün müsbət amildir.

Ermənistanın Baş Qərargah rəisi Qarabağa gəldi

Ermənistan ordusunun Baş Qərargah rəisi general-leytenant Artak Davtyan yenidən Azərbaycanın işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ ərazisinə gəlib.

Virtualaz.org erməni KİV-ə istinadən bildirir ki, A.Davtyan Qarabağda təmas xəttində yerləşən hərbi hissədə olub. Onu burada qondarma rejimin "müdafiə naziri" general-mayor Karen Abramyan müşayiət edib.

Qeyd edək ki, bu, Davtyanın son bir ay ərzində Qarabağa ikinci səfəridir. O, sonuncu dəfə Qarabağda iyulun 3-də olub.

Bu günlərdə İrlandiya mətbuatında yayılan məlumatlara görə, ölkənin "Dundalk" klubunun oyunçuları jurnalistlərlə Bakı bulvarında reportaj hazırlamaq istəyərkən Bakı polisi tərəfindən saxlanılıb və çəkilişə icazə verilməyib. Polis əməkdaşları onlara bildirib ki, çəkilişə icazə yoxdur.

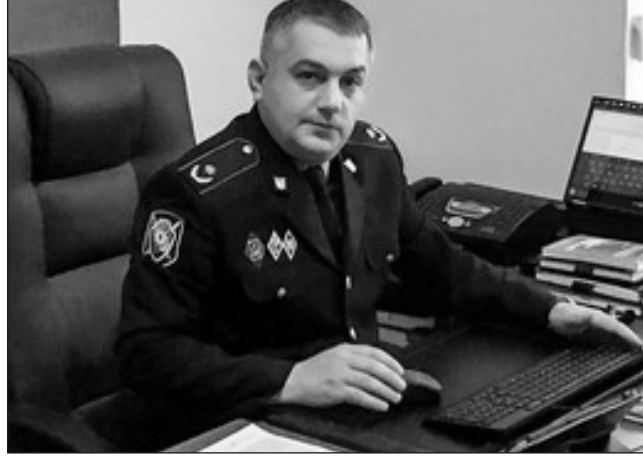
Qeyd edək ki, dəfələrlə müxtəlif mətbuat orqanları əməkdaşlarının Bulvar, "Fəvvarələr meydanı"nda çəkiliş edərkən saxlanıldığını şahidi olmuşuq. Bəs bu məhdudiyət nə ilə bağlıdır?

Məsələyə aydınlıq gətirmək üçün Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsi ilə əlaqə saxladığımız **İdarənin mətbuat xidmətinin rəhbəri, polis mayoru Elşad Hacıyev** "Yeni Müsavat"a danışaraq qeyd etdi ki, məlum olay ilə bağlı araşdırma aparılır: "İrlandiyalı futbolçuların, "Dundalk" komandasının üzvlərinin İrlandiya mətbuatında dərc edilən iddiaları ilə bağlı araşdırma gedir. Bütövlükdə orada qeyd olunan nüansların hər biri yoxlanılır. Araşdırılır ki, bu olay niyə baş verib, hansı şəraitdə olub, çəkiliş niyə aparılıb, olubsa da niyə dayandırılıb və sairə. Bütün bunların hamısı araşdırılır".

Elşad Hacıyev qeyd etdi ki, paytaxt Bakıda müvafiq qorunan yerlər və obyektlər istisna olmaqla, paytaxtın küçə, park, xiyaban və meydanlarında foto-video çəkilişlərlə bağlı məhdudiyət yoxdur: "Beləliklə, xüsusi mühafizə olunan obyektlər, yerlər istisna olmaqla digər yerlərdə hər hansı bir məhdudiyət nə-

Bulvar və "Torqovı"da hansı çəkilişlərə məhdudiyət var?

BŞBPI-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri: "Polisin əsas fəaliyyət istiqaməti ictimai qaydanın, təhlükəsizliyin təmin olunmasına yönəlib..."

zərdə tutulmayıb. Bu barədə ərazi üzrə polisler də təlimatlandırılıb. Şəhərin gediş-gəlişi, turistik axını çox olan və insanların istirahət etdiyi yerlərdə icra hakimiyyətinin müvafiq icazəsi olmadan kütləvi çəkilişlərin, video-reportajların aparılması, sorğuların keçilməsi keçirilməsi məqsədə uyğun hesab edilmir".

Elşad Hacıyevin sözlərinə görə, bu işin səmərəli təs-

kili üçün Mətbuat Şurası və Bakı şəhəri Baş Polis İdarəsi birgə monitoring qrupu yaradılıb: "Bu qrupun yaradılmasında məqsəd jurnalistlərin peşə fəaliyyətinin səmərəli işini həyata keçirməkdir. Son günlərdə məlum olayla bağlı cəmiyyətdə bir çaşqınlıq yarandı ki, şəhərdə çəkilişlərə qadağa var. Lakin bir daha qeyd etdiyim kimi, burada yalnız kütləvi çəkilişlərdən söhbət gedir. İsti-

rahət yerlərində, obyektlərində hər kəs maraqlı deyil ki, onun olduğu yer video-fotoların obyektinə düşsün. Ona görə də bu məsələdə daha çox toplumun marağı nəzərə alınır.

Amma kimsə öz üzərində gəzdirdiyi mobil telefonla fərdi məsələlərlə bağlı çəkiliş apararsa heç bir məhdudiyətdən söhbət gedə bilməz".

Polis mayoru onu da vurğuladı ki, paytaxtda hansısa video-reportaj, sorğular, serial və ya film, sosial-çarxlar çəkilməzdən öncə müvafiq orqanların icazəsi alınmalıdır: "Məsələn, icazə alınmadan Bulvar ərazisində video-reportaj və ya sorğu aparılarsa, bu zaman oradakı insanların istirahətinə mane olmuş olarıq. Bu məsələdə polisi hədəfləmək doğru deyil. Polis qanunvericilik şəraitində fəaliyyət göstərən orqandır. Onun əsas fəaliyyət istiqaməti ictimai qaydanın, təhlükəsizliyin təmin olunmasına yönəlib. Yeni bütövlükdə cəmiyyətdə hadisələ-

rə, faktlara baxanda kompleks yanaşma tələb olunmalıdır. Bəzən bir sıra mətbuat orqanları bu cür həssas məsələlərə diqqət etmir. Hər gün ictimai yerlərdə sosial çarxların, serialların, filmlərin çəkilməsi ilə bağlı polisə müraciətlər daxil olur. Polis müraciət olunan çəkilişlərin həmin ərazidə aparılması üçün müvafiq razılıq verməlidir. Çünki o ərazidə ictimai qaydanın təmin olunması, digər insanların rahatlığının təmin olunması şəraiti müəyyən edilir. Məsələn, tutaq ki, günün hansı saatlarında həmin yerə çəkiliş aparmaq olar. Təsəvvür edin ki, "Torqovı" deyilən ərazidə bir teleserialın 1 dəqiqəlik epizodunun çəkilməsi bəzən 6-7 saat sərf olunur. Biz bu saat ərzində yolları bağlasaq ki, burada çəkiliş gedir, bura yaxınlaşmaq olmaz, sizcə cəmiyyətin, turistlərin buna münasibəti necə olar? Bəlkə də bizdən çox maraqlı olan yoxdur ki, çəkilişlər aparılınsın, polisin fəaliyyəti görünsün. Bakı şəhəri dün-

yanın təhlükəsiz paytaxtlarından biri hesab olunur. Bunu beynəlxalq təşkilatlar da, Avropa birliyi də, ölkəmizdə gələn turistlər də təsdiq edir. Beləliklə, cəmiyyətə, jurnalist təşkilatlarına tövsiyə edirik ki, müəyyən mənada söz azadlığından, hüquqlarından danışanda müəyyən qaydada vəzifələrini də nəzərə alsınlar. Qanunvericiliyimiz bildirir ki, hüquqlarımızla yanaşı vəzifələrimiz də var və bu vəzifələrə xidmət, əməl etmək daha cəmiyyət üçün faydalı ola bilər".

Qeyd edək ki, məsələ ilə bağlı Dənizkənarı Bulvar İdarəsi də açıqlama yayaraq bildirib ki, ərazidə sırası vətəndaşların çəkiliş etməsi üçün heç bir problem yoxdur: "Milli Parkın ərazisi respublika əhəmiyyətli xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinə aiddir. Buna görə də xüsusi çəkilişlər üçün Bulvar İdarəsinə müraciət olunmalıdır".

□ **Xalida GƏRAY, "Yeni Müsavat"**

Yadigar Sadıqlının Müsavat başqanlığına namizədliyi aranı qatdı

Yadigar Sadıqlı: "Ağızları yummaq..."

Müsavat Partiyası mühacirlərə saxta arayışlar verdiyi barədə iddiaların ardından indi də daxilindən çalxalanır. Partiyanın qurultayı yaxınlaşdıqca gərginlik artır. Divan üzvü Yadigar Sadıqlının başqanlığa namizəd olacağını bəyan etdikdən sonra partiya daxilində qarşıdurmalar yaşanır.

Narazılıq o həddə çatıb ki, Müsavat Divanı son iclasında Y. Sadıqlı başda olmaqla Yafəz Həsənov, Könül Şamilqızı və Nemət Kərimliyə xəbərdarlıq edib.

Bununla bağlı başqanlığa namizəd status paylaşaraq qərara bu cür mövqə sərgiləyib: "Müsavat Partiyasının növbədənəkar Divanı keçirilib. Lənkeranda olduğum üçün iştirak edə bilmədiyim iclasda partiya Nizamnaməsinə zidd qərar qəbul edilib.

Müsavat Partiyasının Nizamnaməsindən:

1.8. Partiya üzvlüyünün aşağıdakı hüquqları vardır: - partiya seçkiləri orqanlarına namizəd göstərmək, seçmək və seçilmək; - partiyanın siyasəti və əməli fəaliyyəti məsələlərini partiya yığıncaqlarında, mətbuat səhifələrində azad müzakirə və tənqid etmək, təklif və rəylər vermək; - hər bir partiya orqanı-

ni və vəzifəsindən asılı olmayaraq istənilən partiya üzvlüyü tənqid etmək; - bütün partiya orqanlarına müraciət etmək və cavab tələb etmək; - mənsub olduğu partiya qurumunun bütün tədbirlərində prosesin gedişinə qarışmadan müşahidə etmək və qeydlər aparmaq. Partiya üzvlüyü partiyadaxili və ictimai müzakirələr zamanı söylədiyi nitqlərə görə intizam tədbiri tətbiq edilə bilməz.

Qəbul edilən qərar:

Divan partiya rəhbərliyini və partiya üzvlərini nüfuzdan salan publik (ictimai) müzakirələrə son qoyulmasını, partiya-daxili müzakirələrin ictimailəşdirilməsinin partiyanın nüfuzuna xələf gətirdiyi və Müsavata qarşı olan qüvvələrin bu açıqlamalardan partiyaya qarşı istifadə etdiyi üçün belə halların yol verilməz olduğunun partiya üzvləri Yafəz Həsənovun, Könül Şamilqızının, Nemət Kərim-

linin, Yadigar Sadıqlının diqqətinə çatdırılması barədə qərar qəbul edib.

Bu mənim namizədliyimə qarşı administrativ resursdan istifadədən başqa bir şey deyil. Əslində həmin qərar daha çox məni dəstəkləyəcək, müdafiə edəcək şəxsləri çəkəndirməyə hesablanıb. Mən heç zaman Müsavat Partiyasını nüfuzdan salan hərəkətlər etməmişəm. Əksinə, qürur və fəxrle deyə bilərəm ki, Müsavata ən çox nüfuz qazandıran şəxslərdən biri olmuşam".

Y. Sadıqlının son statuslarından biri də budur: "Seçki rəqabəti zamanı qaçılmaz olan tənqidlərə, iradlara normal reaksiya verib partiyanı müsbət mənada gündəmə gətirmək, burada plüralist mühitin, ədalətli rəqabətin olduğunu göstərmək mümkün idi. Bunun əvəzində müşahidə etdiyimiz istərik reaksiya (bunun 95%-i qapalı qrupdadır, çox şeyi ictimaiyyət bilmir), ağızları yummaq cəhdi ya argument çatışmazlığından doğur, ya da antidemokratik zehniyyətdən. Ya da

hər ikisindən".

Müsavat başqanının müavini Səxavət Soltanlının yazdığı bu status xüsusilə diqqət çəkir: "Müsavat Divanının son iclasında iştirak edən Divan üzvləri deməklə (yekdilliklə) səs verərək bir siyasi qərar verib.

4 nəfərə- əməlləri konkret göstərilməklə bəzi davranışları ilə "partiyaya zərər vurduqlarını", onların diqqətinə çatdırmağı, "bu kimi davranışları dayandırmayın lazımlı olduğunu" bildirməsinə nizamnaməyə zidd hesab etmək yalnız bilgisizlik (savadsızlıq) deyil. Bununla yanaşı demokratiya, səsvermə mədəniyyətinin hələ də qavranılmamasının göstəricisidir.

Divanın son qərarı hansısa cəza deyil, siyasi uyardır. Konkret davranışlara siyasi qiymət verməkdir.

Hansısa əməl, hadisəyə siyasi qiymət vermək üçün hadisənin baş verməsi kifayətdir.

Azərbaycan Respublikasının qanunlarını da, partiya nizamnaməsini və proqramını kobud şəkildə pozmaqla insanları təhqir etmək, şər-böhtan səsləndirmək, şəxslərin və

partiyanın nüfuzuna zərbə vurmaq kimi əməllərə siyasi qiymət vermək nizamnamə pozuntusuymuş.

Bərk bağırmaqla haqlı görünməmək dövrü geridə qalıb. İnsanlar kimin nəyi niyə görə etdiyini, murdar əməllərini duyduğu sümürsü ilə gizlətmək cəhdlərini yaxşı görür.

Müsavat Partiyası Azərbaycan siyasi partiyaları arasında dünyada və xalqımız arasında ən sayğı və rəğbətə sahib olan partiyalardan biri, yeganə gizli səsverməsi və daxili müzakirəsi olan demokratik partiya olması, ən güclü regional strukturlara və beynəlxalq əlaqələrə sahib olması yalnız hakimiyyəti narahat etməlidir.

Hakimiyyət həmin beynəlxalq təşkilatlar və demokratik dövlətlərdə Müsavat Partiyasını gözənd salmaq üçün başladığı kampaniyaları kim fürsət hesab edib bizə hücum etmək istəyirsə, heç kim niyyətinə çatmayacağına da bilsin."

Başqan müavininin paylaşdığı daha bir status Müsavat daxilindəki gərginliyin hansı həd-

də çatdığını açıq göstərir. Həmin statusu təqdim edirik: "Hansısa hərəkətinizi dəstəkləyənlərin arasında murdar adamlar, əvvəllər sizin söydükləriniz, sizi söyənlər çoxluq təşkil edir, bir düşünün. Heç olmasa "Bəlkə səhv edərəm?" deyə özünü sual verin. Az sayda normal adamın səmimi aldınaraq sizə dəstək verməsi sizi çaşdırmasın (ürəkəndirməsin).

Hərəkətlərimizin doğruluğuna tam əmin olmaq üçün yüzlərlə vicdanlı adamın, əsas hədəf kimi ləyaqətli həyat yaşamağı seçən, yaxından tanıdıqlarımızın münasibəti ilə tənzimləmək".

Görünən odur ki, Müsavat qurultayı keçirilənə qədər narazılıqlar artan xətlə gedəcək. 2014-cü ildə baş tutan son qurultay ərəfəsində də bu cür hallar yaşanmışdı. Mehiz o zaman başqanlığa namizəd olan Tural Abbaslı Ağ Partiya və Qubad İbadoğlu isə ADR hərəkətini yaradaraq, Müsavatdan getmişdilər. İndi də belə halın yaşanacağını ehtimal etmək olar.

Deputat Fazil Mustafanın dövlət xadimi "Şah İsmayıl Xətai adına medal"ın ləğv edilməsi barədə dediklərindən sonra günlərdir davam edən qalmaqal səngimək bilmir. Hər keçən gün yeni-yeni simalar məsələyə münasibət bildirir.

Sabiq təhsil naziri Firudin Cəlilov bu cür müzakirələri ziyanlı sayır: "Tarixi şəxsiyyətlər əlbəttə toxunulmaz deyil. Onların fəaliyyəti təhlil olunmalıdır. Amma siyasi istiqamətdə bu cür təhlillər aparılarda ziyanlıdır. Şah İsmayıl, Babəkə nə veriblər ki, ala bilmirlər? Millətin inandığı, illər boyu fəxr etdiyi şəxsləri sən birdən-birə necə yerə vura bilersən? Ətraflarındakıları təhlil etsələr, daha yaxşı olar".

VHP sədri, xalq şairi Sabir Rüstəmxanlı daha sərt tonda danışırdı: "Heç kim toxunulmaz deyil. Tarixə baxmaq, tarixi öyrənmək, yanlışlıqları görmək lazımdır. Çünki gələcəkdə tarixdə baş verən yanlışlıqların təkrarlanmaması üçün vacibdir. Azərbaycanda tarixə baxış, tarixi təftiş etmək demək olar bir xəstəliyə çevrilib. Bilmirlər ki, Babək kimdir, Nizami hansı əqidənin sahibi olub, dünyagörüşü nədir. Heç nədən xəbəri olmayan adamlar tarixi təhlil edirlər. Fazilin məsələsi bir az fərqlidir. Onun zövqünə saygı ilə yanaşırıq. Amma onun da keçmiş münasibətində qəsdçi bir mövqe duyulur. Sənin Şah İsmayıl Xətai ilə nə işin var? O tarixin bir parçasıdır. Özü də böyük bir yaşanmış tarixdir. Xətai millətin təfəkküründə Azərbaycan Səfəvi dövlətini qurmuş bir qəhrəmandır. O tarixə məsələsində həssaslıq göstərib. Tarixə düşən bir neçə türk dövlətindən biri Səfəvidir. Bu dövləti

Şah İsmayıl qalmaqalı səngimir - Fazil Mustafaya yeni cavablar

Firudin Cəlilov: "Şah İsmayıl, Babəkə nə veriblər ki, ala bilmirlər?"

Sabir Rüstəmxanlı: "Heç nədən xəbəri olmayan adamlar tarixi təhlil edirlər"

də quran Şah İsmayıldır. O dövrü nəzərə almadan nə üçün onu bu şəkildə təftiş edirik? Bu gün də həmin İranda azərbaycanlılar yaşayır. Eyni zamanda, bu gün də İranda hakimiyyətdə Azərbaycan türkləri var, amma türk ruhları yoxdur. Lakin Şah İsmayılın vaxtında belə deyildi. O, Azərbaycanın parçalanmış ərazisini birləşdirmişdi. Onun Sultan Səlimlə savaşı iki qardaşın günahı idi. Heç bir tarixi şəxsiyyətə Xətaiyə deyilən qədər sözlər deyilmir. Əmir Teymur bu gün türk tarixinin ən parlaq simalarından biridir. Amma nəzərə almaq lazımdır ki, o da türklərlə savaşıb. Nə üçün Xətai qədər onu mühakimə etmirlər? Xətai gənc ikən hakimiyyətə gəlmişdi. Türk torpaqları uğrunda savaşa babasını, atasını itirmişdi. Qəlbində intiqam almaq duyğusu var idi. Bütün bunları nəzərə almadan onu təftiş etmək nə dərəcədə doğrudur? Bir dəfə yaxın dostlardan biri dedi ki, Babək türk olmayıb. O Azərbaycanda anadan olmuş və ərəb işğalına qarşı mübari-

zə aparmış bir qəhrəmandır. Xətaiyə qarşı bu hücumları yersiz hesab edirəm. Ona qarşı hücumlar səbəbsiz deyil. Bunun arxasında Azərbaycan tarixini ləkələmək, bu xalqı tarixi olmayan, yalnız XX əsrdə dövlət qurmuş bir xalq kimi təqdim etmək istəyirlər. Onun üçün həmin tarixin parlaq simaları sayılan Xətaiyə, Babəkə hücumlar olunur. Milləti kiçik salmaq, xalqın öz gücünə olan inamını sarsıtmaq üçün edilən bu cəhdlər qəti şəkildə pislənilməlidir. Bütün bunlara "Milli taleyimiz və biz" adlanan kitabımda cavab vermişəm. Orada Xətai, Güney Azərbay-

can və digər məsələlərə toxunmuşam. Fazilin cənubla bağlı da mövqeyi fərqlidir. Yəni bunlar mənim üçün yeni mövzu deyil. Yazdıqlarımı yenidən təkrar etmək mənim üçün çətinidir".

"Söhbət ordenin ləğvi ətrafında getməməlidir. Mən bu barədə bir neçə dəfə yazmışam. Anti-Azərbaycan dairələrinin Azərbaycan tarixini qəhrəmansızlaşdırmaq, Azərbaycan xalqını lidersizləşdirmək cəhdləri heç vaxt səngiməyib. Belə təxribatlar bu gün də davam edir. Bəzən biz özümüz də ya bilərəkdən, ya da bilmə-

yərəkdən bu təhlükəli və məkrli bir prosesin iştirakçısına çevrilirik".

"AzPolitika.info"nun məlumatına görə, bunları sabiq deputat Alqış Musayev deyib. O hesab edir ki, Şah İsmayıl Azərbaycan xalqının milli dəyəridir və ona layiqli münasibət göstərilməlidir: "Ona sahib çıxmalı və yaşatmalıyıq. Təəssüf ki, çox vaxt milli dəyərlərimizi təbliğ etmək əvəzinə onları amansızcasına istismar edirik. Necə ki, 1992-93-cü illərdə Şah İsmayıl mövzusu da belə bir istismara məruz qalıb. Tələm-tələsik heykəl qoydular. Yəqin əksə-

riyyət razılaşar ki, o abidə Şah babamıza yaraşan bir heykəl deyil. Eyni naşillik və bəsirsizliklə Şah İsmayıl ordenini təsis etdilər. Bu bir aksiomadır ki, pis işlənmiş bir mövzuya ikinci dəfə qayıtmaq çox çətin olur. Ya da ümumiyyətlə, mümkün olmur. Mən hesab edirəm ki, vəziyyətdən çıxmaq olar. İlk növbədə Şah İsmayılın heykəlinə başlamaq lazımdır. Yenidən müsabiqə elan olunmalı, Şah İsmayılın sərkerdə obrazını əks etdirən möhtəşəm abidə ucaldılmalıdır. Amma indiki yerdə küçənin ortasında yox, geniş parkların birində. Şah İsmayıl ordeninə gəldikdə isə, bu ordenin statusuna və adına yenidən baxmaq olar. Və vacibdir. Ölkənin ali hərbi ordeni olan bu dövlət təltifi hələ heç kimə təqdim olunmayıb. Mənim zənnimcə, ilk növbədə ordenin adı dəyişilməlidir. "Şah İsmayıl"dan "Xətai" adı daha münasib, məqsədə müvafiq və bugünkü realığa uyğundur. Eyni zamanda onun statusuna düzəlişlər etmək lazımdır ki, tək cəhbərlərə deyil, dövlət, mədəniyyət, ictimai-siyasi xadimləri də bu ordenlə təltif etmək mümkün olsun".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Qərbdən gələn təzyiqlər səngiyib-bəs qonşu dövlətlərdən?

Əhəd Məmmədli: "Region nəhənginə çevriləcəyik"

Son illərdə Qərbdən Azərbaycana yönəlmiş gələn təhdidlərin səngidiyi müşahidə olunur. Xüsusilə, 2014-cü ildə rəsmi Bakımın bir sıra QHT-lər barədə sərt addımlar atmasından, eləcə də, bəzi beynəlxalq qurumların ölkəmizdə fəaliyyət göstərən mərkəzlərini bağlamasından sonra təzyiqlər sürətdə azaldı. Bu da bəzi suallara yol açdı.

Hazırda Azərbaycana hansı istiqamətlərdən təhdidlərin ola biləcəyi müzakirə edilir. İlk olaraq göz önünə qonşu ölkələr Rusiya və İran gəlir. Hər iki dövlətin istənilən vaxt ölkəmizə təzyiqlər edə biləcəyi vurğulanır. İndiki şəraitdə Azərbaycanın hələ ki uğurla yürütdüyü balanslı siyasətlə təhdidlərə imkan vermədiyi qeyd olunur.

Politoloq Əhəd Məmmədli təhdidlərin aradan

qalxmadığını düşünür: "Qərbin təzyiqlərini heç vaxt səmimi saymamışam. Çünki həmişə maraqlarını güdüblər. Demokratiya, insan haqları, söz azadlığı və s. şüarlar isə onlar üçün maraqlarını təmin etmək üçün şırımdan başqa heçnə olmayıb. Azərbaycan hökuməti ilə

Qərb həmişə çox gözəl anlaşılıblar. Seçkilər ərəfəsində vəziyyət fəallaşanda Amerika, Avropa beynəlxalq təşkilatları vasitəsilə Bakıya özünəməxsus təzyiqlərə yenə başlayacaqlar. İstədiklərini növbəti dəfə alandan sonra vəziyyət səngiyəcək. Bu hal 26 ildir davam

edir. Azərbaycan bu təzyiqlərin qarşısını müxtəlif qeyri-rəsmi vasitələrlə alıb, ona təzyiqlərin maraqlarını həmişə təmin edib. Qərbə söykənən, inanan müxalifətə gəldikdə isə, onlar Qərblə Bakı arasında alverdə həmişə maşa rolunu oynayıblar. Bu maşa lazım olanda işə salını, istifadə müddəti bitəndən sonra kənara atılır. Ölkəmiz ərazi bütövlüyünü təmin etməyə, dövlətə xalq bütövləşməyə qədər təhdidlər həmişə qalacaq".

Politoloq fikirlərinə bu cür davam etdi: "Rusiya Əlikramçılar və sadvalçılardan vətəniyə çevrilib. Ermənistan da bu ünsürlərdən Azərbaycana qarşı istifadə edir. Düşmənimiz Ermənistan Azərbaycana qarşı hər sahədə fəaliyyətdədir. İrəvanda mütemadi olaraq Azərbaycandakı məsələlərlə bağlı beynəlxalq konfranslar keçirilir. İrəvan, Azərbaycanı qarışdırmaq istəyən müxtəlif separatçılar, ekstremistlərin mərkəzinə çevrilib. Azərbaycan isə bu yöndə nəyə görə ədəkvat addımlar atmır. Bildiyiniz kimi, Ermənistanda yezidlər milli az-

lığı var. Son inqilabdan sonra Ermənistanda yezidilərlə ermənilər arasında problemlər yaşandı. Düzdür buna Moskvanın əlidi dedilər. Kimin əli olursa olsun, fakt odur ki, yezidilərlə ermənilər bir-birləri ilə problem yaşadılar. Və yaxud Dağlıq Qarabağdan olan ermənilər var, indi xaricdə yaşayırlar. Onlar özlərini erməni deyil, alban sayırlar. Qarabağı da Azərbaycanın ərazisi hesab edirlər. Məsələn, aprel müharibəsində xaricdə yaşayan Dağlıq Qarabağ kökənlilə albanlar arasında açıq-aşkar Azərbaycanın tərəfini tutanlar oldu. Həmin albanlar erməniləri onları assimile etməkdə ittiham edirlər. Niyə rəsmi Bakı həmin adamları Azərbaycana dəvət etmir? Bakıdakı erməni kilsəsini alban kilsəsi kimi təqdim edib, Azərbaycanda alban patriarxlığı qura, alban və yezidi kartından istifadə edə bilərəm. Bakıda, Ermənistanda alban və yezidi problemləri ilə bağlı beynəlxalq konfranslar da keçirmək mümkündür. Dünya üzrə səpələnmiş Ermənistan yezidilərini, Dağlıq Qarabağ albanlarını Azərbaycana dəvət edib onlarla ciddi iş aparmalıyıq. Bütün bunları etsək düşməni Ermənistan qarşı ədəkvat addımlar atmış olar. Həqiqətən böyük dövlət, tək cəhbərlər deyil, əməldə də region lideri

olmaq istəyirikse yezidi, alban, Borçalı, Cənubi Azərbaycan, Dərbənd kimi bütün kartlardan istifadə etməliyik, cavab hüququnu özümüzə saxlamaq şərti ilə ədəkvat addımlar atmalıyıq. Ən azından yezidi və alban məsələlərini ciddi araşdırmalar aparıb, hərəkətə keçməliyik. Mən hələ Rusiya və İranda olan böyük türk-müsəlman amilindən danışıram. Bütün bu böyük rıçaqları heç olmasa öz müdafiə xətrinə Azərbaycan dövləti işə salmalıdır və bunların üstündə çox ciddi və məsuliyyətli şəkildə işlənilməlidir. Azərbaycan qarışdırmaq istəyən, bizdən ərazi güdən düşmənlərimiz anlamalıdır ki, biz də onların zəif yerlərindən istifadə edəcəyik. Unutmasınlar ki, onların zəif yerləri, bizim zəif yerlərimizdən daha çoxdur. Həqiqətən güclü, lider ölkə olmaq istəyirikse sözdə dost, lakin əməldə dost olmayan qonşularımız kimliyindən, böyüklüyündən asılı olmayaraq Azərbaycan dövlətindən çəkinməlidirlər. Ancaq bu halda nəinki ərazi bütövlüyümüzü, təhlükəsizliyimizi təmin edəcəyik həm də ərazilərimizi genişləndirib, böyük məqsədlərimizə çatıb ən azından region derjəvasına çevriləcəyik. Hədəf ancaq bu olmalıdır".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Avqustun 1-də Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqında Azərbaycan Milli Kinosu Gününə həsr olunmuş tədbir keçirildi. Qurumun rəhbəri Rüstəm İbrahimbəyovun da qatıldığı tədbirlə bağlı professor Qulu Məhərrəminin sosial şəbəkədəki nikbin notlar üzərində köklənmiş paylaşımı diqqət çəkdi. Müsahibimizdən əvvəlcə kino mövzusu ilə bağlı danışdıq, ardınca digər məsələlərə keçid elədik.

- Qulu müəllim, sizi Milli Kino günü ilə bağlı tədbirdə gördük. Yəqin Rüstəm İbrahimbəyovla da ayrıca görüşünüz olub. Nələrdən danışdınız?

- Çox dərin görüşümüz olmadı. Kino günü qeyd olunurdu, xeyli kino adamları ordaydı. Mən Kino İttifaqının üzvüyəm və üzv olaraq həmin tədbirə qatılmışdım. Azərbaycanda kino işçisinə, kinonun dirçəlişinə belə bir ümid var və buna görə də çox sevinirəm. Ümid var ki, kinonun dirçələcəyinə. Ümid dövlətin bu işə qayğısından yaranır. Yeni açıq-aydın hiss olunur ki, kino adamlarına qayğı göstərilir, bunların əməyi qiymətləndirilir. Ümid burdan qaynaqlanır.

- Bir vaxtlar Kinematografiya İttifaqı parçalandı, hökumətyönlü, müxalifət-yönlü qurumlar yarandı. Yuxarıda dediniz ki, kino adamları bir yerdəydi. Yeni artıq bu qurumlar da bir yerdə fəaliyyətə qərar verib?

- Yox. Mən kimin hansı cəbhədə olduğunu deyə bilmirəm. Amma mənim üçün kinonun rəmzi olan adamlar var. Tutaq ki, Rasim Balayevdir, katib Cəmil Fərəcovdur. Bunların bir yerdə olmasını nəzərdə tuturam. Gəncləri burada çox gördüm, həm aktyorlar, həm sənədarlar. O yerdə ki, intriqa var, orda iş olmayacaq. O yerdə ki, birlik, həmrəylik var, millətin problemlərinə birgə baxış var, orda ümid etmək olar ki, nəsə bir şey yaratmaq mümkündür.

- Rüstəm İbrahimbəyov planları ilə bağlı nələrsə danışdınız?

- Xeyr. O dərəcədə imkan olmadı. Çünki tədbir çox qısa keçirildi və mükafatlandırma oldu, kino işçilərini təbrik etdilər. Rüstəm İbrahimbəyov özü çıxış etmədi. Amma bundan 2-3 həftə əvvəl həmin təşkilatın konfransı keçirildi, nizamnaməsi müzakirə olundu. Yeni olan yeniliklər bunlardır. Başqalarını deyə bilmərəm, mən bu ölkədə kino işinin canlanmasını, yaradıcı adamların bir yerdə olmasını, intriqaqdan uzaq qalmalarını çox arzulayıram. Arzu edirəm ki, nəhayət, bu ölkədə kino əlaqələri dirçəlsin, bərpa olunsun, gözəl filmlər çəkilsin.

- Heç olmasa tədbirdə Rüstəm İbrahimbəyovun yeni filmi ilə bağlı anons oldu mu?

- Yox. Bununla bağlı bir söhbət eşitmədim. Amma onu bilirəm ki, Rüstəm İbrahimbəyov həmişə harda olubsa - istər Azərbaycanda, istər xaricdə - onun kino işləri davam edib. Çünki dünya miqyasında tanınan, kino anlayışını özündə ehtiva edən bir insandır. Əlbəttə ki, onun yaradıcılığı çoxşaxəli-

"O yerdə ki, intriqa var, orda iş olmayacaq"

Qulu Məhərrəmli: "Kimliyindən asılı olmayaraq, hər kəs bu dildə doğrunu, dürüstü danışmalı, əxlaqlı, vicdanlı və tərbiyəli olmalıdır"

dir, genişdir. Təkcə Azərbaycanda yox, Moldovada, Gürcüstanda, Rusiyada, ABŞ-da tanınır.

- Amma son çəkdiyi film böyük qalmaqala səbəb oldu, birmənalı qarşılanmadı...

- Bunlar ona qarşı xüsusi təşkil olunmuş hücumlar idi, mən onu bölüşürəm və müzakirəni təzədən açmaq istəmirəm. Əlbəttə, bir filmin gözəl keyfiyyətləri, məziyyətləri də, qüsurları da ola bilər, onlar da tənqid edilməlidir. Amma bunu qərəzə, kampaniyaya çevirmək təkcə kino işinə yox, ümumiyyətlə, yaradıcı insanlara, kino prosesinə öz mənfi təsirini göstərir.

- Avqustun 1-i Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili günü kimi qeyd olunur və sizin də bununla bağlı sosial şəbəkədəki statusunuzu gördüm. Paytaxtda, obyektlərin üzərindəki əcnəbi dillərdə yazılanlar, qoynulan adlar sizi dilçi alim olaraq yaqin ki, narahat edir.

- Bəli, bu məsələ məni narahat edir. Pis-yaxşı son illərdə bizim ana dilinin işlənməsi sahəsində müəyyən fəaliyyətlərimiz var. Hesab edirəm ki, dövlətin qəbul etdiyi sənədləri biz layiqincə gerçəkləşdirə bilsək, Azərbaycan dilinin işlənməsi ilə bağlı bir çox problemləri həll edə bilərik. Hesab edirəm ki, dil məsələsi istənilən millətin varlığıdır, onun ruhunun ifadəsidir. Ona görə də biz dil daşıyıcıları kimi bu dilə sevgi ilə yanaşmalıyıq. Təkcə mediada deyil, küçə yazılarında-filanda da qaydalara uyğun olmasını təmin etməliyik. Mən çox təəssüflənirəm ki, jurnalistlər bu işdə nisbətən zəif iştirak edirlər. Bu məsələlərə daha ciddi, daha davamlı diqqət yetirilməlidir. Təkcə 2013-cü ildə qəbul olunmuş dilin işlənməsi ilə Dövlət Proqramından irəli gələn vəzifələri həll etmək üçün medianın xüsusi kompaniyası olmalıdır. Hesab edirəm ki, bu dildə danışan insanlar, ana dilinin hörmətini, nüfuzunu, statusunu qorumaq üçün çox şey etməlidirlər. Medianın üzərinə də çox böyük işlər düşür.

- Qulu müəllim, sanki son zamanlar Azərbaycan dilindən daha çox xoşməramlı ünsiyyət vasitəsi kimi deyil, əksinə, sərt, vulqar ifadələrlə qurşaqdan aşağı zərbə endirmək vasitəsi olaraq istifadə edilməsinə üstünlük verilir. Bu, bizim müşahidəmizdir, bəs, siz bununla bağlı nələrdən danışdınız? Mənzərədən na-

rahatsızmızı?

- Mən sizinlə razıyam. İnsanlar anlamalıdır ki, leksik lay həm də düşüncənin ifadəsidir. Dil insanlara xoşgörü üçün, dialoq üçün, fikirlərini anlatmaq üçün verilir. Dil insanlara qışqırmaq, kimisə təhqir etmək üçün verilmir. Yeni dilin əsas işi insanlar arasında ünsiyyət vasitəsidir. Bu ünsiyyət gözəl, xoşgörü olmalıdır. Dilin daşıyıcıları bunu nəzərə almalıdırlar. Biz dilimizi mayus etməməliyik. Biz dilimizi gözəl sözlərlə, gözəl intonasiyalarla, gözəl danışlarla və gözəl normalarla işlətməklə onu sevindirməliyik. Təəssüf edirəm və sizinlə razıyam ki, bu gün dilin intonasiyası da dəyişir, insanlar bir-birinə çox xoş olmayan tərzdə müraciət edir və bunlar əlbəttə ki, qəbul olunmazdır. Bunların da hamısı hesab edirəm ki, təkəklə, əxlaqla, düşüncə ilə bağlıdır. Biz əxlaqımıza da diqqət yetirməliyik, düşüncəmizə də, dilimizə, danışığımıza da. Bu dil dünyanın ən gözəl dillərindən biridir, unutmayaq!

- Təəssüf ki, Qulu Məhərrəmli kimi təkimni elm adamı da bəzən çərçivələri aşmış sərt ifadələri dilinə gətirməyə meyillənir...

- Bizim əsas işimiz tərbiyəsiz, abırsız adamlardan özümüzlə qorumaqdır. Bunun üçün ən minimum formalardan istifadə etməliyik. Biz o cür danışan adamları qəbul etməliyik. Bilirsiniz, topu yerə vurursan, zərbəyə uyğun reaksiya verir. Kimliyindən asılı olmayaraq, hər kəs bu dildə doğrunu, dürüstü danışmalı, əxlaqlı, vicdanlı və tərbiyəli olmalıdır. Dili bu işdə alət etmək olmaz.

- Fikrimcə, Azərbaycan dilinin incəlikləri hətta ən kəskin mövqedə olan adamı çay masası arxasında "ram" edib, normal polemika aparmağa, məsələlərin "sülh" yolu ilə həllinə imkan verir. Nədən bu variantdan istifadə olunmasın?

- Şəxsən mənim heç kimlə problemim yoxdur, səmimi deyirəm. Ağıllı, düşüncəli adamlarla da fikirlərimizi çox rahat şəkildə bölüşürük. O şey ki, islah oluna bilər, düşüncəyə yaxındır, o şey ki, ümumiyyətlə, norma deyilən bir həddə var, orda əlbəttə, dialoq çox vacibdir. Bir də var ki, məsələ, siz bir aləti işlədirsiniz, sonra onu itiləmək, əl gəzdirmək olur. Bir də var o alət ümumiyyətlə, sıradan çıxır, ondan yeni alət düzəltməyin heç bir faydası yoxdur. Çünki o, artıq itirilib, sıradan çıxıb. Ona görə o cür alət-

"Mətbuat şəxsi haqq-hesab çəkmək vasitəsi deyil"

lərlə bizim işimiz yoxdur.

- Xüsusilə media nümayəndələrinin bir-birinə qarşı çıxması, savaşa açması ağır və mənzərə deyilmi?

- Ümumiyyətlə, intriqaqar cəmiyyəti zəiflədir, ictimai əxlaqı pozur. Üstəgəl, bu işlə ədəbsiz və böhtan şəkildə məşğul olursansa, əlbəttə ki, bunların enerjisini aparır. Mənim elə bir problemim yoxdur, amma elə situasiyalar olur ki, orda biz ancaq abırımızı və ləyaqətimizi qorumalıyıq. Kimlərsə o həddi nə dərəcədə keçib, özü bilər. Mən hesab edirəm ki, mətbuat şəxsi haqq-hesab çəkmək vasitəsi deyil. Biz ədəbli, nəzakətli olmalıyıq və tərbiyəmizi göstərməliyik. Həddən keçiləndə həmişə eybəcər mənzərə alınır. Əgər kimsə düşünsürsə ki, bu addım effektivdir, tamamilə yanlış və mənasız yanaşmadır.

- AzTV-dəki yeniliklərdən çox danışıq. Vaxtilə siz də bu kanalda çalışmışınız. Yeniliklər diqqətinizi çəkirmə, verilişləri izləyirsinizmi?

- Arada baxıram. Əlbəttə ki, dəyişiklikləri də görürəm, təqdir edirəm. Hesab edirəm ki, hər bir işin başında onun peşəkən dayanmalıdır, mütəxəssis dayanmalıdır. Yaxşıya yaxşı demək, pisi də tənqid etmək lazımdır. Əlbəttə, gedən prosesləri görürəm. Buna görə də ora yeni adamlar, peşəkarlar dəvət olunub. Bunu təqdir etməmişəm, münasibətini bildirmişəm.

- Təcrübəli şəxslərin, bizim tanıdığımız çox məşhur si-

maların bu gün dövlət televiziyasında bir arada olmasının nostalji hisslər yaradır. Siz özünüzü o sırada görürsünüz mü? Dəvət olunmuşunuzmu?

- Mənim elə bir problemim yoxdur. Nə dəvət ediblər, nə də düşüncəmdə elə bir şey yoxdur. Televiziyada vaxtilə gördüyümüz insanlar var, xüsusilə bizim də uşaqlıq, gənlik dövrümüzün diktorları, onlar təkcə nostalji yaratmır, bunlar yaddaşdır. Bunlar televiziyanın yaddaşdır. Bunlar bizim gördüyü sənətimizin, adivizial sənətimizin yaddaşdır. Onlara nə qədər hörmət olunursa, hörmət edən adamın özü də bir o qədər hörmətli olur. Heç kimin əməyini yerə vurmaq olmaz. Onlar ömürlərini burda veriblər. Mən dünən jurnalları vərəqləyirdim, "Oqonyok" jurnalında vaxtilə yazım çıxıb, AzTV haqqında, o cümlədən Roza Tağıyeva və Dilərə Səlim haqqında materiallar yazmışam. Çox qəribə duyğular yaratdı. Bu adamlar efirin yaddaşdır, bizim yaddaşımızdır. Bunlar hər halda dilin, mədəniyyətin göstəricisi kimidir. Ona görə mən onlara yaxşı münasibət göstərilməsini təqdir edirəm, alqışlayıram. Televiziya inkişaf etməlidir. Bu, dinamik bir sahədir və proseslər getməlidir. Fundamental, əsaslı, mahiyyəti ifadə edən dəyişiklikləri biz alqışlayırıq və belə olanda onu təbii ki, dəstəkləyirik.

- Sizə müəllif verilişinə rəhbərlik etmək dəvəti gəlsə, qəbul edərdinizmi?

- İndi mənim GünAZTV-də

demək olar ki, müəllif verilişimdir. "Mətbuat aynasında" proqramım var, çox gözəl formada gedir, bəyənilir, peyk televiziyası ilə yayılır və kifayət qədər də baxılır. Digər kanalda verilişimin olması ilə bağlı xüsusi ehtiyac hiss eləmirəm.

- Qulu müəllim, vaxtilə sizin Fətulla Gülnə görüşünüz, əlaqəiz barədə yazılar, ittihadlar var idi. Bu günlərdə yenidən həmin ittihadlar dövrüyyədədir...

- Allah səni saxlasın, mən jurnalistəm, dünyanın çox görkəmli adamları ilə görüşmüşəm də, müsahibə də almışam. Heydər Əliyevdən başlamış, Təçrə qədər. Mənim işim görülməkdir, müsahibə almaqdır. Özü də dünənə niyə dövrüyyə salırlar? Gülnə ilə bağlı bizim görkəmli şəxsiyyətlərimiz o qədər fərqli sözlər deyiblər ki... O vaxt biz onu Türkiyə dövlətinin təmsilçisi kimi tanıyırdıq və onun burda açdığı məktəblər də çox səmərəli fəaliyyət göstərirdi. Bu cəfəngiyatları, bunları böhtan şəkildə demək ən aşağı səviyyəli adamın işidir. Yeni mən bu tərzə qəbul etmirəm. Bunlar hamısı mənasız, yüz dəfələrlə firladılmış əhəmiyyətsiz bir şeylərdir.

- İndi yaqin Gülnə ilə görüş fürsəti yaranarsa, görüşməzsiniz, eləmi?

- Bu deqiqə vacib işlərimiz var. Əlbəttə, bu gün dünyada sözü, səsi olan istənilən siyaşətçi, mədəniyyət adamı, ilahiyyətçi, ictimai xadimlə görüşmək istəyimiz var. O şeydən ki danışılır, böhtan və şantaj kimi istifadə olunur, bunlar hamısı boş və mənasız şeylərdir, cəfəngiyatdır. Təfəkkürü qurumuş adamlar bundan belə vasitə kimi istifadə edir.

- İllər öncə bizə müsahibə-nizdə demişdiniz ki, maraqlı diktatorlar var, onlarla görüşmək istərdim. İndi həmin diktatorlar heç həyatda yoxdurlar, nəinki hakimiyyətdə. İndi kimlərlə görüşmək istərdiniz?

- Həmin diktatorların bir qismi özü ölüb, bir qismini də xalq axırına çıxıb. Ona görə də bilmirəm heç dünyada diktator qalıb, ya yox? Diktator da bir mənzərədir də. Elə ölkələr var, məsələn, Şərç ölkələri, bunlar bu düşüncə ilə cəmiyyəti irəli aparmaq istəyir. Dünyada başqa meyillər, tendensiyalar var. İndi iqtisadiyyat ön plana keçib. Görüş gəldikdə, bu yayın istisində heç kimlə görüşmək ağıllıma gəlmir... (Gülür)

□ **Elsad PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

İqtisadçı-alim, Azərbaycan Demokratiya və Rifah Hərəkatının (ADR) rəhbəri Qubad İbadoğlu müəllim kimi fəaliyyət göstərdiyi ABS-dən döndükdən sonra müxtəlif siyasi və ictimai şəxslərlə görüşlər keçirib. Dünən onun sonuncu görüşü vaxtilə üzv olduğu, ciddi qalmaqlı şəraitdə ayrıldığı Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı ilə baş tutub. Bu görüş barədə sosial hesabında paylaşım edən Q.İbadoğlu söhbətin gözləndiyi kimi keçmədiyini bildirib: "Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı ilə söhbətimiz gözləndiyi kimi deyil, yüngül keçdi. Bununla siyasi partiyalarla görüşlərim ilk raundu başa çatdı və bəlli oldu ki, Azərbaycan dövləti və milli maraqlar naminə nəinki görüşmək, hətta birləşmək də mümkündür".

Son illərdə siyasi fəaliyyəti ilə gündəmdə olan Q.İbadoğludan keçirdiyi görüşlərin məqsədi, əldə olunan nəticələr və sair barədə suallarımıza cavab aldıq. Qısa müsahibəni diqqətinizə təqdim edirik:

- **Qubad bəy, ABS-dən qayıdandan az sonra öz təşəbbüsünüzlə müxtəlif siyasi və ictimai şəxslərlə görüşlərə başladınız. Bu görüşlərdə məqsəd nə idi: Hansısa bir prosesə hazırlıq, yoxsa gələcək birgə fəaliyyətin konturlarını müəyyənləşdirmək?**

- Görüşlərin ilk raundu başa çatıb, sonuncu görüş Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı ilə oldu. Ümumiyyətlə, görüşlər REAL Partiyasının rəhbəri və icraçı direktoru, keçmiş səhiyyə naziri və siyasi məhbus Əli İnsanovla, Milli Şuranın sədri Cəmil Həsəni, AXCP sədri Əli Kərimli ilə oldu. Seçim mən tərəfindən aparılıb və ADR İdarə Heyətinin iclasında müzakirə olunaraq razılaşdırılıb. Dördü siyasi təşkilat rəhbəri, biri isə nüfuzlu siyasətçi olan bu şəxslərin hazırda siyasi səhnədə proseslərə təsir etmək imkanları var. Görüşlərin təşəbbüskarı mənəm, amma ADR İdarə Heyəti ilə razılaşdırmaq. Görüşdən imtina edən siyasətçi olmadı, kime müraciət olundusa, müsbət cavab alındı.

Məqsədə gəlincə, bir neçə məqsəd vardı. Bütün görüşlər açıq keçirilib, ictimaiyyət məlumatlandırılıb. Hesab edirəm ki, bu siyasi partiyalarla görüş keçirmək, onlarla mövcud vəziyyəti müzakirə edib müəyyən fəaliyyət formalarını əlaqələndirməyə ehtiyac var idi. Əsas məqsəd ölkədəki və regiondakı mövcud vəziyyəti dəyərləndirmək, informasiya mübadiləsi aparmaq, eyni zamanda gözlənilən ssenarilərlə əlaqədar fikirləri, müəyyən risklər və təhlükələrlə bağlı məlumatları bölüşmək və Azərbaycanın dövlət və milli maraqlarına zidd olan proseslərə qarşı birgə fəaliyyət imkanlarını nəzərdən keçirmək idi. Gəldiyim əsas qənaət budur ki, görüşdə iştirak edənlərin hamısı Azərbaycanda proseslərin,

Qubad İbadoğlu siyasi qüvvələrlə görüşlərinin məqsədini açdı

"Arif Hacı ilə görüşümüz gözləndiyi kimi deyil..."

hər hansı dəyişikliklərin dinc və qanuni çərçivədə həyata keçirilməsinin tərəfdarıdır. Biz Azərbaycanda istənilən dəyişikliyin qanunun aliliyi, demokratik vasitələrlə həyata keçirilməsi, bunun dinc yollarla təmin edilməsinin Azərbaycan xalqının mənafeyinə, Azərbaycan dövlətinin maraqlarına uyğun olduğu barədə vahid mövqedəyik. Yeni görüşlərin məqsədi müxalifətin birləşdirilməsi olmayıb. Ümumiyyətlə, mən bütün müxalifət təşkilatlarının bir çətir altında birləşməsinə heç zaman istəməmişəm. Hesab edirəm ki, siyasi müxtəliflik olmalıdır.

- **Görüşdüyünüz şəxslər ictimai-siyasi aktiv insanlar, təşkilat rəhbərləridir. Onlarla apardığınız müzakirələrdən hansı təəssürat əldə edirsiniz müxalifətlə bağlı: məqsədinizə nail oldunuzmu?**

- Fikirlər, siyasi məsələlərə yanaşmalar müxtəlifdir. Düşünürəm ki, bu belə də olmalıdır. Lakin əsas və sevindirici məqam budur ki, hamı proseslərin qanunlar çərçivəsində getməsinə istəyir, bu sahədə öz məsuliyyətini dərk edir və bu sahədə fəaliyyətlərini əlaqələndirməyə hazırdır. Yeni strateji yanaşma eynidir: Azərbaycanda dəyişikliklər

zəruridir, bu dəyişikliklər qanuni olmalı, dinc yolla baş verməlidir. Hamı bu istiqamətdə səy göstərir.

- **Müsavat Partiyasının başqanı ilə görüşünüz ictimaiyyətdə maraqlı qarşılanı. Necə dəyərləndirirsiniz görüşü?**

- Əvvəla, mən bununla bir daha demək istədim ki, hər bir siyasi təşkilatın rəhbəri, siyasi şəxslə görüşmək, müzakirə aparmaq mümkündür. Bu da bir nümunədir və hesab edirəm ki, müsbət qarşılanmalıdır. Baxmayaraq ki, heqiqətən Müsavat Partiyasının son qurultayı bizim aramızda bölgü, uçurum yaratmışdı, bir divar ucaltmışdı. Bu görüşlə biz o uçurumu, divarı keçə bildik, bir stol arxasında oturub danışdıq. Söhbətimiz kifayət qədər maraqlı oldu, həm də bizə bir çox məsələlərə aydınlıq gətirmək imkanı verdi. Düşünürəm ki, bu, digər siyasətçilərə də bir mesajdır ki, aralarındakı fikir ayrılıqlarına, gərginliklərə baxmayaraq, bir yerdə Azərbaycanın dövlət və milli maraqlarını naminə nəinki görüşmək, hətta yeri gəlsə, birləşmək də mümkündür.

- **Yeri gəlmişkən, Müsavat Partiyası növbəti qurultaya hazırlaşır. Bu hazırlıq ərafında belə iddialar da səslə-**

sesdə birgə iştirak imkanları müzakirə olunubmu? Siz də bildiyimiz qədər, yəni ABS-a dönməyə hazırlaşsınız. Bu halda seçkilər önə çəkilsə, iştirak etməyi planlayırsınız? Belə planınız varsa, bunu necə reallaşdıracaqsınız?

- Əslində bu məsələnin müzakirəsi üçün görüş keçirdiyim təşkilatlar hələ hazır deyillər. Amma müəyyən fikir mübadiləsi, əlbəttə, aparılıb. Amma bu məsələdə seçki qanunvericiliyinin təkmilləşdiril-

yaxından izləyirəm. Bu baxımdan, parlament seçkilərində iştirakımızla bağlı ADR İdarə Heyətinin qəbul edəcəyi qərar uyğun fəaliyyət göstərməyə hər zaman qadirem.

- **Qubad bəy, son prezident seçkiləri zamanı əsas müxalifət qüvvələri seçkilərin önə çəkildiyini, prosesə hazırlıq olmadıqlarını bildirməklə seçkiyə qatılmadılar. Sizcə, bu dəfə necə, parlament seçkiləri də qabağa keçilsə müxalifət hazırlıqsız olması səbəbilə kənar-**

qalacaq, yoxsa prosesdə aktiv iştirak üçün hansısa hazırlıq işləri aparılır?

- Yüksək səviyyədə olmasa da, belə hazırlıq işləri gedir. Xüsusilə REAL Partiyasında mən hiss etdim ki, aktiv hazırlıq işləri aparılır. Düşünürəm ki, bu hazırlıq işləri getdikcə sürətlənəcək. Seçkilərin vaxtı dəqiqləşdikdən sonra yəqin ki, proses daha da sürətlənəcək...

□ **Dünya SAKIT,**
"Yeni Müsavat"

Müxalif partiyaları hansı xarici təşkilatlarla müttəfiqdir?

Müxalif partiyaların fəaliyyət həlqəsi o qədər daralıb ki, necə deyirlər Biləcəridən o tərəfə çıxa bilmirlər.

Məsələ müxaliflərin mühacirət etməsində deyil, qonşu ölkələrdəki siyasi təşkilatlarla müttəfiqlik, əməkdaşlıq formatında əlaqələndirilib. Vaxtilə Türkiyə, Gürcüstan, Ukrayna, Rusiyada ki bəzi müxalif partiyalarla Azərbaycanda siyasi təşkilatların münasibətləri varıydı. Son illərdə belə görüşlərə, toplantılara rast gəlinmir.

2011-ci ildən Avropa Uğrunda Liberal Demokratik Alyansı Partiyasına üzv olan Müsavatın bu addımı o zaman ciddi müzakirə mövzusunda çevrilmişdi. Müsavat Partiyasının Gürcüstandakı müttəfiqləri olan Azad Demokratlar və Gürcüstan Respublikaçılar Partiyalarıdır.

Habelə, Yuşşenkonun Ukrayna prezidenti olduğu dövrdə "Naşa Ukrayna" (Bizim Ukrayna) partiyası Müsavata müttəfiqliyi vardı.

Müsavatın keçmiş başqanı İsa Qəmbər Ukraynadakı Maydan hadisələrinə də dəstək verib, orada çıxış edib. Eyni zamanda partiyanın MHP sədri Dövlət Bağçalı ilə dostluq münasibətləri olub. Hazırda isə postsovet məkanında demokratik qüvvələr arasındakı münasibətlər arzuolunan səviyyədə deyil. Hətta 1980-90-cı illərdəki olan səviyyədən də çox aşağıdır. Milli Azadlıq Hərəkatı dövründə demokratik qüvvələrlə sıx münasibətlər var idi. Xüsusən də Baltıyanı respublikaların müxalifətləri ilə əlaqələr daha yaxşı idi. Çünki bu respublikalarda həmin dövrdə müxalifət kifayət qədər güclü fəaliyyət göstərirdi.

Konkret olaraq Rusiyaya gəlincə isə Azərbaycanda bu məsələ ilə bağlı çox ehtiyatlı mövqələr var. Bu, Rusiyanın Azərbaycana qarşı apardığı vəkəlet müharibəsi ilə bağlıdır.

20 Yanvar, Xocalı soyqırımı kimi travmatik hadisələr var. Bu da Azərbaycan müxalifətini də, cəmiyyətini də Rusiyaya münasibətdə həssaslaşdırır.

Digər partiyaların da beynəlxalq əlaqələri var. Parlamentdə təmsil olunan **Azərbaycan Sosial Demokrat Partiyası** "Sosintern" üzvüdür və sosialist təşkilatlarla müttəfiqdir.

AMİP 69 ölkənin 83 partiyasını özündə birləşdirən Beynəlxalq Demokratik İttifaqın (BDİ) üzvüdür. Ayrı-ayrı ikitərəfli əlaqələr çərçivəsində də AMİP-in xarici ölkələrin siyasi partiyaları ilə əməkdaşlığı var.

AMİP eyni zamanda Avropa parlamentində ən böyük fraksiya olan Avropa Xalq Partiyası ilə də əməkdaşlıq edir.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

2015-ci ildə MTN-dəki əməliyyatdan sonra həbs olunan generalların hamısı birinci və apelyasiya instansiya məhkəmələrini keçəndən sonra Ali Məhkəməyə şikayət etsələr də, sonradan şikayətlərini geri götürüblər. Baxmayaraq ki, onlar müxtəlif qrupların tərkibində, bir-birindən ayrı mühakimə olunurlar, hamısı eyni addımı atıb.

Əvəz Zeynallı deyir ki, əllərində böyük maddi imkanlar, cinayətkar şəbəkə ilə əlaqəli bu adamlar təhlükə mənbəyidirlər: "Bu adamların törətdikləri cinayətin miqyası o qədər böyük idi ki, prezident MTN-i bir qurum kimi ləğv etdi. Bu cinayətkar şəbəkənin imkanlarının geniş olmasını göstərir. Eldar Mahmudov hazırda azadlıqdadır, əllərində xeyli kompromatlar, çox böyük maliyyə resursları var".

İki xəbərin məntiqi birləşməsi

Samir SARI

Dünya saytlarında iki xəbər yan-yanaydı: 1. "Şabranda qıdadan zəhərlənənlərin sayı 17 nəfərə çatıb"; 2. "Gəncədə antisanitar şəraitdə fəaliyyət göstərən alkoqolsuz içki sexi aşkarlandı".

Əslində sanki bir-birilə əlaqəsi olmayan xəbərlərdir, Şabran hara, Gəncə hara. Amma dərindən düşündəndə görürsən ki, birinci xəbər də bəhs olunan hadisənin səbəbi məntiqi baxımdan ikinci xəbərdəki haqq-hesaba bağlıdır.

Çünki bütün qida zəhərlənmələrinin nədəni antisanitar şəraitdə fəaliyyət göstərən qida məhsulları istehsal edib bazara çıxarmalarıdır.

Şabranda zəhərlənənlər yəqin ki, Gəncədəki antisanitar şəraitdə fəaliyyət göstərən sexdə hazırlanan "Zaquzeli" alkoqolsuz içkisindən zəhərlənə bilərlər, amma ola bilərdi. Fərqi yoxdur, Gəncədəki sex olmasın, Xaşmazdakı sex olsun. Yaxud da Şabrandakı zəhərlənənlər olmasın, Şirvanadakı olsun.

Axır ki, hərəni bir zəhərləyən var. Biri selitrəli qarğızla, o biri nitratlı pomidorla, başqası hissə verilmiş balıqla, başqa biri metil spirti ilə zəhərləyir.

Metil spirtindən söz düşmüşkən, az qala hər gün Türkiyə və İrandan metil spirtindən istifadə edilərək hazırlanmış saxta araqdan ölənlər barədə xəbərlər gəlir. Etil spirtindən fərqli olaraq, metil spirti insanları tez zəhərləyir. O baxımdan etil spirti mərhəmətlidir, yavaş-yavaş zəhərləyir. Öldürməyə qalsa, ikisi də öldürür, amma biri aman vermir, o biri isə 10-15 il möhlət verir.

Bir ara ara tapılmırdı, camaat spirt iyi verən hər şey içirdi - odekolon, losyon. Zarafatla deyirdilər ki, filankəs hətta antifiris də içir. Meyvə araqları dəb olmuşdu - tut, zoğal, ərik, alça, alma, əncir. Bizim kənddə elə içkilərə "gəndalaş arağı" deyirdilər. Bilməyənlər üçün deyim ki, gəndalaş arx qıraqlarında bitən kəşif qoxulu bir bitkidir, əslində heç nəyə yaramır - nə ot kimi, nə odun kimi. Heç meyvəsi, giləmeyvəsi də yoxdur ki, ondan ara qəkmək olsun.

Bunu ona görə deyirdilər ki, adamlar o vaxtlar kustar üsulla, antisanitar şəraitdə qıçqıra bilən hər şeydən ara qə-kirdilər və bəh-bəhlə, tərifiyə-tərifiyə içirdilər. Arada içkinin keyfiyyətini sübut etməkdən ötrü nəlbəkiyə tökülür, alışqanla yandırır, deyirdilər ki, təmiz 75 dərəcədir. Oxumuş adamlar deyirdilər, bu zəhərdir, əsl ara qə 40 dərəcə olmalıdır. İçki aludəçiləri isə əminliklə söyləyirdilər ki, yox, bu dərman-dır.

İndi belə məlum olur ki, biizmkilər zirzəmilərdə spirtli içki düzəldib satmaqdan qurtarıb alkoqolsuz içki düzəltməyə keçiblərmiş. Sadəcə, şərait həmin şəraitdir - yenə də antisanitariya ortamında işləyirmişlər.

Rusiyada da zirzəmi sexlərində içki istehsalı işinə əsasən bizimkilər baxır. Deyilənə görə, bu işlə məşğul olan bir nəfər bir dəfə lüks otelin restoranında ziyafətdəymiş, masaya ara qə götürür, "sexovşik" qaradaş əylilib ofisiyanta deyir ki, bizə rus arağı getir. O da deyir, qospodin, bura Rusiyanın mərkəzidir, Moskvadır, burda, təbii ki, rus arağı verilir. Adam dönüb deyir, yox, sən yenə də get təmiz rus arağı tap getir, ona qalsa, Moskvanın yarısını rus arağını biz bağlayıb veririk.

İndi elə çıxmasın ki, insanların zəhərlənməsi daha çox spirtli içkilərdən olur. Xeyr. Təcrübə göstərir ki, adicə pomidor bağlayarkən tərəvəzi və ya şüşə balonu yaxşı yumaq, yaxşı qaynatmaq sonradan məmumatda kif göbək-ləri əmələ gətirir, qida kimi istifadə edildikdə isə botulizm səbəb olur. Həkimlər bunu 40 ildir deyirlər, amma xeyri yoxdur, hər il nə qədər adam turşuya qoyulmuş pomidordan zəhərlənir.

Uzun sözün kəsəsi, qida sənayesi pintiliyi, antisanitariyanı sevmir. Çörəyin içindən kəndir və ya başqa predmetlər çıxanda hamı iyənir və bu nemət kənara qoyur. Elə şeylər də var ki, mayenin içinə düşəndə əriyib gedir, istifadə edən xəbəri olmur. Sonra da zəhərlənmə statistikası artır.

Bu sahədə işlərə nəzarət etmək üçün xüsusi dövlət agentliyi də yaradılıb. Amma hiss olunur ki, o agentlikdən beş-altı dəne də olmalıdır ki, antisanitariya şəraitində limonad, ara qə buraxanların, ət kəsənlərin, balıq hissə verənlərin və sair qida məhsulları istehsal edənlərin qarşısını almaq mümkün olsun.

Yoxsa o sex işlədən tamahkarlar əvvəl-axır bu milləti qıracaqlar.

"MTN-çi" generalların şikayətlərini geri götürməsinin sirri

Əvəz Zeynallı: "Mahmudovçu" generalların azadlığa buraxılması Azərbaycan cəmiyyəti və dövləti üçün təhlükəlidir"

"Mahmudovçu" generalların şikayətləri geri götürmələrin arxasında dayanan məqsəd nə olar bilər?

"Xural" qəzetinin baş redaktoru Əvəz Zeynallı "Yeni Müsavat"a deyib ki, hazırki gedişat sabiq generalların azadlığa buraxılmalarına zəmin hazırlanmasıdır: "MTN generallarını, başda Akif Çovdarov olmaqla, əllərində ciddi məbləğdə pul torbaları ilə redaksiyalarda axtarırdılar. Özlərinin mətbuat üzərindən də müdafiə olunmalarına çalışırdılar. Onların guya haqq səslərinin cəmiyyətə çatdırılmasına nail olmaq istəyirdilər. Bu cür addımların şikayətlərinin Ali Məhkəməyə göndərilməsi ərəfəsində başlanması da təsadüfi hesab etmək olmaz. Bu cinayətkar şəbəkə çox yüksək dairələrdən dəstəklənir. Əsas hamiləri Eldar Mahmudov azadlıqdadır. Ona görə də onları bir-bir "içəri"dən dartıb çıxaraçaqlar".

Əvəz Zeynallı deyir ki, həbsdə olarkən Ali Məhkəməyə şikayət verib sonrakı mərhələdə şikayətini geri götürən dustaqlarla söhbət etmək imkanları olub: "Adamları necə "torba" tikib tuturlarsa, eləcə də azadlığa buraxma mexanizmi də var. Çağırır deyirlər filankəsler tutulub, siz şikayətinizi verin, biz şikayəti nəzərə alacağıq. Həmin şikayətlər əsasında adamlara ittihama verib məhkum edirlər. Sonra lazım olanda isə əks proses baş verir. Bu mexanizm bizim məhkəmə sistemində çox ciddi şəkildə işləyir".

Ə. Zeynallı deyir ki, iş Ali Məhkəmədə baxılana qədər məsələ həll olunur: "Ali Məhkəmədə iş hakimin məsələsinə "təmiz" çatır. Hakim iş

üzrə şikayətçilərin şikayətlərindən imtina haqda ərizələrinin olduğunu bəyan edir. Deyir ki, iş üzrə zərərçəkənlər yoxdur, adamlar da 3-5 il həbsdə qalıblar. Bununla kifayətlənir şərti azadlığa buraxılması üçün qərarların qəbuluna imkan verən gedişat hazırlanır və ya müəyyən ciddi maddələr ittihamdan xaric edilir ki, adamlar tez bir zamanda azadlığa çıxıb bilsinlər".

Əvəz Zeynallı "Rabitə işi" üzrə hazırda həbsdə kimsənin qalmadığına diqqət çəkir: "Rabitə işi" üzrə həbsə alınan nazirliyin yüksək vəzifəli Vidadi Zeynalov, Beytulla Hüseynov və digərləri artıq həbsdə deyillər. Adamları açıb buraxıblar. Halbuki MTN-nə Rabitə Nazirliyindən ayda 300 min manat pul ödənilməsi kimi böyük dövlət cinayət fakt və sübutlarla təsdiq olunmuşdu".

Baş redaktor deyir ki, "MTN işi" başlandı gündən həbs olunanların azadlığa buraxılması üçün "əl yeri" qoyulub: "İşi əvvəldən elə qururlar ki, vəziyyət dəyişəndə adamları rahat şəkildə açıb azadlığa buraxa bilsinlər. "MTN işi"ndə tutulanlar generallar idi və bütün sistem də bunları tanıyırdı. Ona görə də işi lap əvvəl gündən 2-3 variant üzrə qurublar. 3-4 il keçir və variantlardan hansı uygundur, həmin variant üzrə hərəkətilik baş verir. Hazırda MTN-çi generalların azad edilməsi üçün çox ciddi şəkildə zəmin yaradılır".

Müsaibimiz deyir ki, sabiq MTN-çilərin şikayətlərini verib sonradan geri çəkmələri vaxt uzatmağa hesablanıb: "Şikayəti verirlər, reaksiyanı yoxlayırlar. Uyğun zəmindədirsə, "yuxarı"

in reaksiyası kəskin olma-yacaqsa, istənilən qərar verilib bilir. Ali Məhkəmədən şikayət verənlərə bunu deyirlər. Alınmayanda isə deyirlər ki, şikayəti geri götür, başqa vaxt, məsləhət olanda yenidən verərsiz. Bu Azərbaycan məhkəmə sistemində xas olan gedişatdır".

Jurnalist deyir ki, "mahmudovçu" generalların azadlığa buraxılması Azərbaycan cəmiyyəti və dövləti üçün təhlükəlidir: "Sübut olundu ki, bu adamlar mütəşəkkil cinayətkar dəstə olublar. Akif Çovdarov kimi birinin azadlığa buraxılması bütün halı ilə cəmiyyətə, mediaya təhlükədir. Cəmiyyətin, ictimaiyyətin dövlət adına qərar verən məhkəmələrdən incikliyi var. İnsanlar növbəti dəfə dövlətdən incik düşəcəklər, məhkəmə hakimiyyətinə olan-qalan inam da itəcək. Bu adamlar azadlığa çıxandan sonra ilkin mərhələdə qisasçılıq zəminində nəsə etməsələr də, sonrakı etapda bunu gözləmək olar. Akif Çovdarov kimi adamlar adətən ömürlük cəzaya məhkum olunurlar. Bu tip adamlar o boyda cinayəti törədib 3-4 ildən sonra azadlığa çıxmaları cəmiyyət üçün böyük təhlükədir. Bu adamların pullarını "KamAZ"larla daşıyıblar. Bütün kriminal işlərdə adları hal-lanan, cinayətkar bandit dəstəsi quran, adam öldürən, adamları izsiz-tozsuz itirən adamların azadlığa çıxması o deməkdir ki, sabah istənilən gedişat ola bilər. Eldar Mahmudovun qudası Cahangir Hacıyevə Beynəlxalq Bankdan 20 milyard manat talamasına görə 17 il iş veriblər. O da 7 il sonra azadlığa çıxacaq. Bəs 20 milyard hara getdi?"

2015-ci ilin oktyabrında MTN-də keçirilmiş əməliyyat nəticəsində nazirliyin 21 əməkdaşı cinayət məsuliyyətinə cəlb olunub. Onlardan biri - MTN-in Antiterror Mərkəzinin rəis müavini olmuş polkovnik İlqar Əliyev həbsdən 2 ay sonra saxlandığı istintaq təcridxanasında intihar edib.

Qalan 20 nəfərin işi bir neçə yerə ayrılıb. Nazirliyin istintaq idarəsinin şöbə rəisi olmuş Vüsal Ələkbərov və Əks-Kəşfiyyat İdarəsinin keçmiş şöbə rəisi Mirrəziz Əsgərov ayrılıqda mühakimə olunublar. M.Əsgərova 3, V.Ələkbərova 12 il cəza verilib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi keçmiş müstəntiq V.Ələkbərovun cəzasını 5 ilə endirib. MTN generalı Akif Çovdarov nazirliyin Energetika və Nəqliyyat Səhələrində Təhlükəsizlik İdarəsində onun tabeliyində işləmiş daha üç nəfərlə birlikdə məhkəmə qarşısına çıxarılıb. Çovdarova 12, işçilərinə isə 4 ildən 11 ilədək həbs cəzası kəsilib. Uzun illər MTN-in Antiterror Mərkəzinə rəhbərlik etmiş general Elçin Quliyev də keçmiş işçisi Azer Mehdiyevlə birlikdə məhkum edilib. E.Quliyev 10 il 6 ay, işçisi isə 8 il azadlıqdan məhrum olunub. Nazirliyin Transmilli İqtisadi Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin rəisi olmuş general Sübahir Qurbanov, Monitoring Mərkəzinin sabiq rəisi, general Teymur Quliyev, Natəvan Mürvətova və daha yeddi nəfər isə birlikdə mühakimə olunub. Hökmə əsasən, təqsirləndirilən şəxslərdən üçünə, o cümlədən N.Mürvətovaya şərti cəza, qalanlarına isə 3 ildən 14 ilədək həbs verilib. Bakı Hərbi Məhkəməsinin hökmündə onların rüt-bələrinin alınması, bir çox əmlaklarının müsadirəsi də var.

Onlardan təxminən 2 il sonra - 2017-ci ilin noyabrında sabiq nazir Eldar Mahmudovun köməkçisi olmuş əmisi oğlu Vüqar Mahmudov da həbs olunub. Hazırda onun məhkəməsi gedir. Həbs olunan sabiq MTN-çilərdən bir qismi artıq azadlığa buraxılıb. 2015-ci ilin dekabrında MTN ləğv edilib. Onun bazasında Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti və Xarici Kəşfiyyat Xidməti yaradılıb.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"

Yıxılan qarılar

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Milli Teleradio Şurasına təşəkkür edirik, həmişə kimi xalqın mənafeyini düşünür. Onların sayəsində efirimiz maraqlı verilişlərlə doludur, camaat Türkiyə, İran, Rusiya, Hindistan, Banqladeş kanallarına baxmaqdan imtina etmişdir. İndi isə hansısa özəl radiolarda gedən Manpası və Avtostop adlı verilişləri İctimai Radioya cəlb ediblər, teleradio şurasının şöbə müdiri Təvəkkül müəllim isə bundan narahat olmuşdur. Sitat: "Bu verilişlərin ötən mövsümlərdə aparılmış monitorinqləri zamanı aparıcıların nitqlərinin sərtliyi, hətta bəzən tamaşaçı ilə ünsiyyətdə efiyə uyğun gəlməyən üsluba yer vermələri, dinləyicini ələ salma, sətiraltı qeyri-etik məzmunlu mövzular və ifadələrə yer verilməsi və s. hallar müşahidə edilib. Əgər İctimai radionun efirində də bu cür üslubdan istifadə etməyə davam ediləcəksə, bu, ən azından kanalın ictimai nüfuzuna və missiyasına ziyan gətirmiş olacaq". Sitatın sonu.

Doğrudan da İctimai Teleradionun çox böyük ictimai nüfuzu vardır, ictimaiyyətimiz ona hər şeyini etibar edir. Adamlar analarına demədikləri sözü İTV-nin kamerasına deyirlər. İstər küçədə su gəlməsin, istər icra hakimi kimisə döysün, hansısa nazirin oğlu maşınla adam vursun, nə bilim, bir manis sinəsini Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən icazə almadan, qadağan olunmuş yerdə açsın və sairə - hamısı üçün dərhal İTV ilə əlaqə yaradırlar. İctimaiyyətimizi narahat edən bütün məsələlər bu kanalda öz əksini tapır. Bu məsələlərə isə əsasən aşağıdakılar daxildir: Məmedin qızı niyə ərə getmir, halbuki, 20 yaşını keçmişdir; Əhmədin arvadı şubanı hansı vəsaitlə almışdır; Zulyanın yanına gedən kim idi; Gülya niyə pərə nəzir vermir; Xaçmaz pomidoru bu il nədən qurduldu və sairə.

Düzdür, İTV-nin İsmayıl Ömərovun rəhbərlik etdiyi vaxtlardakı qədr ictimai nüfuzu yoxdur, örnek üçün, o zaman İsmayıl müəllim beynəlxalq televiziya yarışlarına öz nəvəsini göndərirdi. Ancaq insafən burada günah zəmanədedir, çünki təzə rəhbər Balas müəllim bir qədər cavandır, hələ yarışa göndəriləcək nəvəsi olmamalıdır. Ya da var, biz tanımırıq. Burada əlbəttə, ictimaiyyətin laqeydliyi, ölkədəki ictimai-siyasi, mədəni-sosial proseslərə qarışmaması həmçinin öz mənfi rolunu oynayır. Örnek üçün, bu dəqiqə sosioloji sorğu eləsək heç ictimaiyyət bilməyəcək İsmayıl müəllim hazırda hardadır. Vəfasızlıq deyilmi? Adamın efirdə qara dairəyə saldığı şəxsləri tutanda ən azı 15 il iş verirdilər, indi isə bir nəfər maraqlanmır o cür ictimai xadim nə yeyir, nə içir, yenə qara dairə çəkirmi və sairə. Eh, biz heç öz bələdiyyə sədrimizi tanımırıq...

Qaldı o "dinləyicini ələ salmaq" söhbəti, burada da MTRŞ haqsız tənqid edir. Bizim efirdə dinləyicini, tamaşaçını ələ salmaq təcrübəsi heç zaman olmamışdır. Uzağı bir-iki dəfə söyüş, üç-dörd dəfə təpikləmə, beş-altı dəfə də süpürləmə kimi hallara yol verilmişdir. Elə dünən xəbər başlığı vardı, hansısa aparıcı kimisə hədələmişdi: "Sənin başını qarpız kimi əzərəm". Gör nə qədər xalqa yaxın adamdır. Mövsümi məhsulları, kənd təsərrüfatımızın inkişafını dəstəkləyir. Əgər ictimai nüfuzu olmasa, xalqın sevgisini itirməkdən qorxmasa ələ deyərdi səni banan kimi əzərəm, avokado kimi sıxaram, nə bilim, kokos kimi qırıram. Qarpız deyir. Tarlamızdan, kəndimizdən, elimizdən, obamızdan, güllü tuman nənələrdən, bardaş qurmuş dədələrdən xəbərdardır.

Cızmaqaramızı rus yazıçısı Daniil Xarms-ın "Yıxılan qarılar" əsəriylə bitirirəm: "Bir qarı həddən artıq marağı üzündən pəncərədən yıxıldı və yerə çırpılıb əzildi. Pəncərədən başqa qarı boynunu uzatdı və yıxılıb əzilənə baxmağa başladı, ancaq çox marağı üzündən o da yıxılıb əzildi. Sonra pəncərədən üçüncü qarı yıxıldı, sonra dördüncü, sonra beşinci. Altıncı qarı yıxılıb mən onlara baxmaqdan bezdim və Maltsev bazarına getdim, deyirlər orda bir kora toxunma şal bağışlayıblar".

Azərbaycan-Gürcüstan strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin önəmindən danışmağa xüsusi lüzum yoxdur. Rusiyanın "dirijorluğu" ilə on illərdir işğal problemi yaşayan Güney Qafqazın bu iki ölkəsi çoxdan, həm də başqa məsələlərə görə tale ortaqlarıdır. Bakı və Tiflis Ankara ilə üçlü formatda uzun illərdir həm işğal faktının yaratdığı problemləri aradan qaldırmağa, həm də özlərinin milli, energetik-iqtisadi təhlükəsizliyini təmin etməyə çalışır.

Bəllidir ki, bu yöndə artıq bir sıra ortaqlar, meqa-layihələrə (Bakı-Tiflis-Ceyhan, Bakı-Tiflis-Ərzurum neft-qaz kəmərləri, Bakı-Tiflis-Qars dəmiryolu) imza atılıb və onlar reallaşmışdır. Gürcüstandan keçən Cənub Qaz Dəhlizinin inşası isə bitməyə üzrədir və gələcək il istifadəyə verilecək.

Bundan əlavə, üç qonşu dövlət arasında hərbi və hərbi-texniki əməkdaşlıq da yüksələn xətlə davam edir. İki ay öncə Qəbələdə Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan müdafiə nazirlərinin imzaladığı anlaşma buna parlaq sübutdur - hansı anlaşma ki, ən çox işğalçı Ermənistanla narahatlıq doğurmuşdu. Bu da təbii. Ona görə ki, Bakı-Ankara-Tiflis oxunun güclənməsi, o sırada ortaqların hərbi qüvvələrinin yaradılması gələcəkdə 3 dövlət bölgəsinin əsas təhlükəsizlik faktoruna çevirə və buradakı münafişlərin həllində Rusiyanın, Ermənistanın söz sahibliyini arxa plana keçirə bilər.

Bakı-Tiflis müttəfiqliyinin güclənməsi əlbəttə ki, Rusiyanın regiondakı yeganə legitim hərbi qalası olan Ermənistanın iqtisadi təcridinin güclənməsi deməkdir. Bu və digər səbəblərdən (məsələn, Bakı və Tiflis Avropanın Rusiya qazından asılılığının azalması da mühüm rol oynamağa başlayıb), İrəvan və Moskvanın Azərbaycan-Gürcüstan müttəfiqliyinin çat vermesində maraqlı olması anlaşılındır. Aylardır Gürcüstanla sərhəddəki "Keşikçi Dağ" məbədi ətrafında süni gərginliyin yaradılması da əksər analitiklərə görə, ən əvvəl Rusiya və Ermənistanla bağlı dairələrin işidir.

Əfsus ki, onların arasında Gürcüstanın hazırkı "Gürcü arzusu" hakim partiyasının rəhbəri və milyarder, sabiq baş nazir, ölkənin "boz kardinalı" sayılan Bidzina İvanişvilinin də adı çəkilir. Hansı İvanişvili ki, biznesi əsasən Rusiyadadır.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, illər öncə (2012) İvanişvilinin baş nazir qismində Bakıya ilk rəsmi səfəri qalmaqla yadda qalmışdı. Bakı-Tiflis-Qars layihəsinə şübhə ilə yanaşan yeganə gürcü rəsmisi də o idi. "Ola bilsin ki, Azərbaycana səfərim zamanı bu məsələləri qaldırdım və bizə dost ölkəyə yumşaqcasına bildirdim ki, hansısa mərhələdə bu (*Bakı-Tiflis-Qars layihəsi* - "YM") bizim üçün faydalı olmayacaq və bu məsələnin nizamlanması lazımdır", - deyər İvanişvili o vaxt səfər öncəsi bildirmişdi. O zaman İvanişvilinin Qars-Tbilisi-Bakı dəmir yolu layihəsi ba-

Bakı-Tiflis müttəfiqliyinin

altını qazıyanlar - gürcü

"boz kardinal" kimin adamıdır?

Tale ortaqları olan Azərbaycanla Gürcüstanın arasını vurmağa çalışan qüvvələrin müştərək hədəfi; biznesi əsasən Rusiyada olan İvanişvili rusun və erməninin "dəyirmanı"na su tökür...

rədə dedi ki bu sözlərə Rusiya və Ermənistan mətbuatı xüsusi diqqət ayırmışdı.

Məsələ də ondadır ki, gürcü "boz kardinal" baş nazirlikdən getsə də deyəsən, Rusiyanın gizli adamı olaraq qalır. Bu da isti fakt.

Bu günlərdə məlum olub ki, İvanişvilinin nəzarətində olan Gürcüstan hökuməti dizel yanacaq ilə bağlı tətbiq etdiyi yeni standartdan istifadə edərək, Azərbaycan şirkətləri yerinə bazara Rusiya şirkətlərini buraxmaq istəyir. Bunu "Xab Corciya" nəqliyyat məsələləri üzrə platformanın icraçı direktoru Vaso Uruşadze deyib.

"Biz arxasında kölgə bəyanatların dayandığı yaşıl iqtisadiyyat haqqında çox bəyanatları xatırlayırıq. Bu halda biz əmin ki, bu belədir. Belə ki, real olaraq "Avro-5" standartlı dizel yanacağının tətbiqi Gürcüstanda olan avtoparka necə təsir etməsinə dair tədqiqat mövcud deyil. Burada söhbət neft məhsulları bazarının yenicən bölüşdürülməsindən gəlir. Hər kəsə yaxşı bəllidir ki, strateji tərəfdaşımız olan Azərbaycan Gürcüstana dizel yanacağının 40%-ni tədarük edir. Bu nizamlamanın tətbiqi sayəsində Azərbaycanın neft məhsulları tam olaraq bazardan çıxacaq. Hər kəsə bəllidir ki, 2021-ci ildən Azərbaycan "Avro-5" standartına keçir, amma burada bir il udmaq lazımdır ki, Azərbaycan bazardan düşsün və onu Rusiya şirkətləri əvəz etsin. Bu şirkət "Rosneft" və onun Gürcüstandakı nümayəndəsi "Petrokas"dır ki, onlar da ölkənin qeyri-rəsmi hakim-

ləri ilə əlaqədirlər", - deyər bildirib.

Gürcüstanın Beynəlxalq Tədqiqatlar və Proqnozlaşdırma Mərkəzinin vitse-prezidenti Nika Şenqeliya isə Gürcüstan hökumətinin yeni standartlara keçmədi bir il müddətinə - Azərbaycanın "Avro-5" standartlı dizel tədarük etmək imkanı yaranana qədər təxirə salmaq imkanının olduğunu bildirib: "Əgər belə olmasa, yanacağın qiyməti bazarda daha da bahalaşacaq. Bu bahalaşma 20% miqdarında olacaq".

Göründüyü kimi, İvanişvili Gürcüstanda Azərbaycan şirkətini bazardan çıxarıb yerinə Rusiyanın törəmə şirkətini gətirmək istəyir. Bu da açıq-aşkar Moskva reveransdır. Halbuki Rusiya bu ölkənin 20% ərazisini işğal altında saxlamaqda davam edir.

"İvanişvilinin Rusiya ilə yaxınlaşmaq siyasəti bu ölkənin Azərbaycanla əlaqələrinin korrupsiya fonunda həyata keçirilir. İvanişvili ilə yanaşı, prezident Salome Zurabişvili də bu siyasətə adekvat olaraq, Qərbin Cənubi Qafqazdakı enerji layihələrini sabotaj etməyə çalışır". Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə bu qənaətdədir.

Onun fikrincə, hakim "Gürcü arzusu" partiyası Rusiyanın dəstəyi ilə iqtidarda qalmaq planlaşdırır: "Çünki İvanişvili artıq cəmiyyət arasında reytingini itirdiyini bilir, buna görə növbəti seçkilərdə məğlub olması mümkündür. Ona görə o, Rusiyaya arxayındır. Moskva isə İvanişvilini tam dəstəkləyir. Bir sözlə, Tiflis Kremldən gələn təlimatlarla idarə olunur. Hazır-

da İvanişvili daxili etirazlara görə Qərblə əlaqələri korrupsiyaya çalışır. Amma bu dəfə iqtidarda qalmaq bacarsa, Qərbdən uzaqlaşmaq kursunu açıq müstəviyə keçirəcək".

Ekspert hesab edir ki, Tiflisin Azərbaycanla əlaqələrə zərər vurmaq cəhdi Qərbin regiondakı enerji maraqlarına uyğun deyil: "Buna görə də ABŞ və Avropa İttifaqı növbəti seçkilərdə İvanişvilinin məğlub olması üçün çalışacaq (parlament seçkiləri gələcək ilə nəzərdə tutulur - "YM") və Qərb yenidən Mixail Saakaşvilinin "Vahid Milli Hərəkət" partiyasını dəstəkləyəcək. Qərb neçə ildir Azərbaycan və Gürcüstanı bir-birinə yaxınlaşdırmağa çalışır, nəticədə Rusiyanın bölgədəki nüfuzunu əhəmiyyətli dərəcədə azaldıb. Gürcüstan rəhbərliyinin apardığı siyasət isə regionun təhlükəsizliyini təhdid edir və Qərbin maraqlarını zərər altında saxlayır. Gürcüstan rəhbərliyi Azərbaycanla diplomatik savaşa elan edib və daxildə vəziyyəti gərginləşdirməklə gürcü cəmiyyəti daxilində anti-Azərbaycan ab-havası yaratmağa çalışır. Lakin gürcü cəmiyyəti bu təxribata getməyəcək və Azərbaycanla əlaqələrin korrupsiyaya göz yummayacaq. İvanişvili Ermənistanla sonra Gürcüstanı Rusiyanın regiondakı ikinci forpostu etmək niyyətindən əl çəkmir".

Ancaq bu niyyət çətin ki, gerçəkləşsə. Çünki əsas olan "boz kardinal"ın yox, gürcü xalqının iradəsidir. Hansı ki, strateji seçimini artıq edib - Azərbaycan və Türkiyə ilə ittifaqda Qərbə inteqrasiya...

☐ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Soçi Beynəlxalq Hava Limanından ermənilərin kütləvi şəkildə işdən çıxarılmasına başlanılıb. Ermənistan mətbuatında bununla bağlı xəbərlər gen-bol tirajlanmaqdadır. Hətta işdən çıxan ermənilərin imzalı müraciəti də yerli mətbuatda yayılıb.

Hava limanından qovulan ermənilər məsələ ilə bağlı bəyanat yayıblar. Onlar hava limanından məhz milli kimliyinə görə 100 nəfərin qovulduğunu bildiriblər. (Axa.az)Ermənilər bu prosesin 2018-ci ilin əvvəlindən başladığını və ilk təmizləmələrin hava limanının Daşınmaların Təşkili Xidməti və Aviasiya Təhlükəsizliyi Xidmətində aparıldığı vurğulayıblar. Onlar hətta iclaslar zamanı erməni əsilli şəxslərin könüllü şəkildə 1 sentyabra qədər istefa verməsi gərəклиyi ilə bağlı xəbərdarlıq aldığını da iddia ediblər.

“Baku Network”

Ekspert Şurasının rəhbəri, fəlsəfə doktoru Elxan Ələsgərov deyib ki, Soçi Rusiya üçün olduqca əhəmiyyəti şəhərə, üçüncü paytaxta çevrilib: “Beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərə, zirvə görüşlərinə ev sahibliyi edir. Belə olan halda isə xüsusən strateji əhəmiyyətli hava limanında erməni faktorunun böyüməsi Moskvada anlaşılan narahatlığa səbəb olur. Çünki Rusiya erməni milliyətli şəxslərin törətdiyi terror aktları ilə dəfələrlə qarşılaşıb”. Ekspertə görə, erməni faktorunun məhdudlaşdırılması üçün tədbirlərin hava limanından başlaması əbəs deyil: “Burada erməni cənabların dəstələrinin, mafiyaların fəaliyyətinin, o cümlədən təhlükəli yüklərin və qadağan olunmuş əşyaların tranzitinin dayandırılması marağı var”, - Ələsgərov bildirib.

Onun sözlərinə görə, Rusiya, Azərbaycan və İran prezidentləri Vladimir Putin, İlham Əliyev və Həsən Rəhmaninin bu ilin avqustunda keçirilməsi planlaşdırılan görüşü ərəfəsində erməni millətindən olan insanların kütləvi şəkildə strateji ərazidən kənarlaşdırılması xüsusilə diqqətəlayiq haldır.

“Sözsüz ki, bu, 3 dövlətin prezidentlərinin qarşdakı görüşü ilə əlaqədardır. Hava limanı - əsas bağlantı həlqəsidir, buraya liderlərin təyyarələri uçar. Rusiyanın xüsusi

Prezidentlərin Soçi görüşü ərəfəsi ermənilərin qovulması başlayıb-şok olay

Ekspert: “Soçi kimi strateji önəm daşıyan bir şəhərdə hava limanı və digər sahələrdə ermənilərin mövcudluğu Rusiyanın təhlükəsizliyi üçün təhdiddir”

xidmət orqanları, Federal Təhlükəsizlik Xidməti və ya Baş Kəşfiyyat İdarəsində liderlərdən hansısa birinə terakt və ya sui-qəsd hazırlanması barədə məlumat olması da istisna deyil. Ancaq mən düşünürəm ki, informasiya daha genişdir, çünki terrorçuların planları çox vaxt gözlənilməz olur”, - ekspert qeyd edib.

Sabiq milli təhlükəsizlik xidməti zabiti, politoloq Arzu Nağıyev “Yeni Müsavat”a dedi ki, Soçi Beynəlxalq Hava Limanından ermənilərin kütləvi şəkildə işdən çıxarılması ilə bağlı xəbərlər yayılıb və hətta bir neçə imza ilə həmin şəxslərin müraciətləri də var: “Maraqlidir ki, bu məsələni əsasən erməni KİV-ləri gündəmə getiriblər və Rusiyada bu səpkili məlumatlar yer alır. Deməli, elə əsas məqsədlərdən biri milli münəqişə salmaqdan ibarətdir. Təbii ki, Soçi Beynəlxalq Hava Limanından da cavab verilib və bunun adı kadr işi ilə bağlı olduğu bildirilib və tövsiyə edilib ki, bu məsələni başqa istiqamətə yönəltməklə istifadə edilməsin. Hətta bu kadr dəyişikliyinə 3 faiz ermənin iki il müddətində işdən azad edilməsi göstərilir

və bunun da elə böyük bir rəqəm olmadığı bildirilir”. **A.Nağıyev qeyd etdi ki, bu, məsələnin görünən tərəfidir:** “Əslində Soçi limanı Adler rayonunda yerləşən, bir saata 2500 sərnişinə xidmət göstərən, Rusiyanın 5 böyük hava limanlarından biridir. Strateji baxımdan Rusiyanın cənubunda olan ən vacib hava limanıdır. Bu limanın Tuapse və Abxaziya da yaxın olması onu daha da əhəmiyyətli edir. Yeni həm hərbi baxımdan, həm də turizmle bağlı. Əgər ermənilərin də bildirdiyi kimi, əsas ixtisarlara daşınma və təhlükəsizlik xidmətlərində aparılırsa, burada müəyyən mətləblər var. Yeni ermənilər bu xidmətlərdə yəqin ki, müəyyən sirlər malik olublar və artıq sızmalar olub və onların uzaqlaşdırılması labüd idi. Yeni Rusiya bu şəxslərə tam şəkildə inana bilməzdi və maraqlısı da odur ki, ora yenidən götürülən şəxslər də erməni millətindən deyil. Ermənilərin etirazına görə onların sayı 300 nəfərə yaxın olub, hazırda yarısından çoxunu çıxarıblar və zənnimcə, bu say daha da çoxalacaq”. Politoloq digər məqama da diqqət çəkdi: “Maraqlısı budur ki, Soçi

ümumiyyətlə, son vaxtlar erməni millətindən olan şəxslərin sayına görə Rusiyada ilk yerlərdən birini tutur. Hətta BMT-ni də təsdiq etdiyi kimi, ermənilərin Rusiyaya doğru böyük köçü başlayıb, əsasən də Soçi və digər strateji əhəmiyyətli ərazilərdə məskunlaşdılar. Rusiya da bunu dərk edərək, onların strateji əhəmiyyətli və açar kimi mühüm iş yerlərində yerləşmə imkanlarını məhdudlaşdırır. Bu ərazilərin Qara dəniz limanlarına da yaxın olduğunu nəzərə alsaq və ermənilərin istənilən vaxt nəzarətdən çıxmaq imkanının çox olduğunu da vurğulasaq, bunun qarşısı təbii olaraq alınmalıdır. Əsas proseslərin də 2018-ci ildən başlanması göstərir ki, Paşinyan hakimiyyətindən sonra Rusiya daha geniş miqyaslı ərazilərdə ermənilərə qarşı demoqrafiya ilə bağlı proseslər həyata keçirir. Bu da onlara olan “etibar və inam”ın təzahürüdür”.

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə isə dedi ki, Ermənistanda ötən il daxili etirazlardan sonra Rusiyanın ermənilərə etibarını tükənir: “Rusiya yaxşı bilir ki, ermənilər siyasi xəyanətkardır və istənilən vaxt Rusiya-

ya arxa çevirəcəklər. Qeyd edim ki, uzun illərdə Moskvanın ermənilərdən istifadə etməkdə məqsədi istifadə etməkdə məqsədi Dövlət başçılarının Soçi regionunda öz siyasətini dikte edib. Ermənilər Rusiyada SSR vaxtından terror ediblər, Rusiyanın müxtəlif şəhərlərində terror aktı reallaşdırıblar. Onların yenidən terror və təxribata əl atması mümkündür. Soçi kimi strateji önəm daşıyan bir şəhərdə hava limanı və digər sahələrdə ermənilərin mövcudluğu Rusiyanın təhlükəsizliyi üçün təhdiddir. Nəzərə alaraq ki, Qərblə Rusiya arasında siyasi qarşıdurma davam edir. Ermənilər müəyyən xüsusi xidmət orqanlarının kurasiyasında olan terror təşkilatına cəlb edilə bilərlər. Bu tendensiya mümkündür və bu hal yaşanıb. İndi Rusiya bunu baş düşür. Hesab edirəm ki, FTB məhz aldığı informasiyalar vasitəsi ilə buna gəlib”. M.Əsədullazadə qeyd etdi ki, Ermənilərin ABŞ-da böyük lobbisi var: “Həmin lobbilər terror şəbəkələri ilə əməkdaşlığı istisna deyil. Bundan əlavə terror qruplaşmaları ilə ermənilər daima əlaqədə olması real faktdır. Hesab edirəm ki, Moskvanın bu addımı təhlükəsizliklə bağlıdır. Hər hansı bir terror mərkəzindən

gələn təlimatla ermənilər Rusiyada terror aktı keçirə bilər. Soçidə bu riskə aiddir. Dövlət başçılarının Soçi regionunda öz siyasətini dikte etməsi ərəfəsində belə bir təhlükəsizlik tədbiri alması görünür, Moskvanın əlində ermənilərlə bağlı əsaslı dəlillər var. Yoxsa belə bir addım birdən-birə getməzdi”. Politoloq hesab edir ki, Rusiyada artıq ermənilərə etibar edilməyəcək: “Onların mühüm və strateji önəm kəsb edən dövlət müəssisələrində yüksək vəzifədə çalışmasının artıq qarşısı alınacaq. Məhz Soçi amili Rusiyaya bir mesajdır və bundan sonra Moskva ermənilərlə bağlı siyasətdə korreklər edə bilər. Rusiyanın Ermənistanla və ermənilərlə bağlı siyasəti artıq köhnəlib. Onlarla müttəfiqlik əlaqələri Türkiyə və Azərbaycana qarşı yönəlib. İndi isə Rusiyanı geosiyasi mövqeyinin güclənməsi Türkiyə ilə əməkdaşlığın inkişafı, Azərbaycandan özünə qarşı təhlükəli siyasətin olmaması Moskvanın Ermənistanla bağlı siyasətində dəyişiklik etməlidir. Nə qədər buna getsələr, Rusiya udacaq. Əks halda isə, Rusiyanın özünə ziyan dəyəcək”.

□ **Cavid TURAN,**
“Yeni Müsavat”

Rusiyada hərbi hissəyə hücum cəhdi

Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidməti (FTX) ölkə ərazisində hərbi hissəyə hücumun qarşısını alıb.

Məlumatı FTX-nin Mətbuat xidməti yayıb.

Hücum etməyi planlaşdıran dəstəyə Vladimir vilayətinin adı açıqlanmayan sakini, 1999-cu ildə anadan olmuş şəxs rəhbərlik edib.

O, öz ətrafına topladığı şəxslərlə birlikdə hərbi hissəyə hücum edərək silah və sursat ələ keçirmək niyyətində olub.

FTX dəstəyə daxili olanların kimliyi və sayı barədə məlumat verməyə də, başçıları və əlaltılarının tutulduğunu bildirib.

Həbs olunan şəxslər barəsində Rusiya Cinayət Məcəlləsinin terror fəaliyyətinə cəhd maddəsi üzrə cinayət işi başlanılıb. (“Report”)

Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları "Lanset" klinikasının həmtəsisçisi, cərrah Fərman Ceyranlı İnterpol xətti ilə axtarışa verib. APA-nın məlumatına görə, bu barədə İnterpolun saytında məlumat yerləşdirilib. Məlumatda qeyd olunur ki, 1957-ci il təvəllüdü Fərman Ceyranlı insan orqanlarının və ya toxumalarının qanunsuz transplantasiyasında təqsirli bilinir.

Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları F.Ceyranlınin barəsində dövlətlərarası axtarış elan edib və saxlanılması üçün İnterpolu müraciət olunub.

Fərman Ceyranlı Tiflisdə "Lanset" klinikasını təsis edənədək eyni adlı klinikanı Bakı şəhərində təsis edib. Bakıda onun təsisçisi olduğu klinikada 2010-cı ildə vergi yoxlamaları aparılıb, Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyi kinikani bağlayıb. Fərman Ceyranlı 2014-cü ildə Tiflisdə klinika təsis edib.

F.Ceyranlı 2017-ci ilin may ayında Gürcüstanda saxlanılıb. F.Ceyranlınin həmtəsisçisi olduğu "Lanset" klinikası ilə bağlı hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edilib. Müraciətdə klinikada qanunsuz orqan transplantasiya əməliyyatının icra edildiyi və bu əməliyyatlar zamanı iki nəfərin öldüyü bildirilib. F.Ceyranlı Gürcüstan Cinayət Məcəlləsinin 180-ci (dələduzluq) maddəsi ilə itiham olunub. 2018-ci ilin fevral ayında məhkəmənin qərarı ilə F. Ceyranlı 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunub. 2018-ci ilin dekabr ayında isə Gürcüstan Apelyasiya Məhkəməsinin qərarı ilə F. Ceyranlı barəsində 6 il azadlıqdan məhrum etmə cəzası 2 il 3 ayadək azaldılıb. Onun 2 il 3 aylıq cəzası bu ilin avqust ayında başa çatır. "Yeni Müsavat"

İnterpolun axtarışına verilən məşhur klinika təsisçisi nədə suçlanır?

Avqustun 20-də Gürcüstandakı həbsxanadan azadlığa buraxılacaq Fərman Ceyranlınin Azərbaycanca təhvil veriləcəyi gözlənilir

xəbər verir ki, bir müddət əvvəl onun vəkili Tamara Bostaşvili bildirib ki, F.Ceyranlı avqustun 20-də cəzaçəkmə müəssisəsindən azadlığa buraxılacaq. F.Ceyranlınin Azərbaycan Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) İnsan Alverinə qarşı Mübarizə Baş İdarəsi tərəfindən axtarışa verildiyini xatırladan vəkili ehtimal edir ki, müdafiə etdiyi şəxs sorğu əsasında saxlanılıb və Azərbaycana təhvil verilə bilər.

Qeyd edək ki, onun Tiflisdə həbsinə səbəb təsisçisi olduğu klinikada 2016-cı ilin aprel

ayında keçirilmiş qaraciyər kəçürülməsi zamanı xəstənin ölümüdür. Müdafiə tərəfi isə iddia edir ki, əməliyyatı həyata keçirən, lisenziya müddəti bitmiş həkim Mircəlal Kazımlı bu işlə bağlı nəinki məsuliyyətə cəlb olunub, hətta istintaqdan kənardə saxlanılıb. M.Kazımlı isə F.Ceyranlınin məhkəməsi davam edərkən bu ittihamlara yerli mediada münasibət bildirmişdi. O deyib ki, F.Ceyranlı heç bir ciddi əsas olmadan məhkəmədə onun adını hallandıraraq "Nəzərinizə çatdırmaq istəyirəm ki, mən orada qaraciyər transplantasiyası əməliyyatında iştirak etmişəm. Aldığım məlumata görə, təyin olunan ekspertiza da tibbi olaraq hər hansı bir xətanın olmadığı barədə rəy verib. Yeni, Fərman Ceyranlınin məsuliyyətə cəlb olunması ilə mənim etdiyim əməliyyatların heç bir əlaqəsi yoxdur. Qaldırılan iddiaların başlıca mahiyyəti xəstələrin Fərman Ceyranlıda maddi təminat tələbi ilə bağlıdır. Tam məsuliyyətimlə bildirim ki, mənim sözügedən prosesdə adları hallanan xəstələrlə heç bir pul alış-verişim olmayıb. Bütün bu işlərdə Fərman Ceyranlı təqsirləndirilir. Hazırda həmin şəxs məsuliyyətdən yayınmaq üçün günahını mənim üzərimə atmaq istəyir. Qeyd edim ki, mən Fərman Ceyranlı ilə bağlı aparılan cinayət işinin detalları ilə tam tanış deyiləm", - M. Kazımlı vurğulayıb.

O, F.Ceyranlınin ibtidai istintaq zamanı onunla bağlı heç bir istintaq hərəkəti aparılmadığını qeyd edib: "Gürcüstan dövlətinin rəsmi qurumları tərəfin-

dən istintaqda ifadə vermək üçün mənə hər hansı bir bildiriş göndərilməyib. Fərman Ceyranlı prosesdə əsassız yerə mənim adımı hallandırır və bu səbəbdən də özümə Gürcüstanda vəkili tutdum. Prosesdə mənim nümayəndəm kimi vəkili də iştirak edib".

Onun dediyinə görə, əməliyyatı keçirən cərrah Mircəlal Kazımlının Gürcüstanda əməliyyat keçirmə lisenziyası bitibmiş: "Daha sonra onun lisenziyası uzadıldı. Bu, sübut edir ki, eğer Gürcüstan dövləti ona bu əmə-

liyyatdan sonra da lisenziya veribsə, deməli, peşəkərlərinə şübhəsi yoxdur. Kazımlı bu məsələdə günahkar olsa belə, buna görə Ceyranlı heç bir məsuliyyət daşımır".

Fərman Ceyranlı 2016-cı ildə Gürcüstanda parlament seçkilərində deputatlığa namizəd olub və hökumətin siyasətini tənqid edib. Seçkilərin nəticələrinə görə deputat seçilə bilməyib.

□ **ORXAN,**
"Yeni Müsavat"

Son həftədə əyalətdə ikinci kütləvi zəhərlənmə

Lerikdəki toydan sonra da Şabrandakı ad günündə kütləvi zəhərlənmə qeydə alınıb; mütəxəssislər xəstəxanaya düşməmək üçün nə deyir?

Bu il hava əvvəlki yay mövsümünə nisbətən sərin keçə də, xüsusən rayonlarda kütləvi qida zəhərlənməsi ilə bağlı xəbərlər gəlməkdədir. Məlumdur ki, əsasən isti yay günlərində qidaların saxlanması qaydaları pozulduğundan bu cür kütləvi zəhərlənmələr baş verir. Belə ki, avqustun 1-də Şabranda kütləvi zəhərlənmə qeydə alınıb. APA-nın xəbərinə görə, 17 nəfər qida zəhərlənməsi diaqnozu ilə rayon xəstəxanasına müraciət edib.

Rayonun müxtəlif ərazilərində yaşayan həmin şəxslər qarpız, tort və şirin su məhsullarından zəhərləndiklərini bildiriblər. Müraciət edənlərə ilkin tibbi yardım göstərilib, həyatları üçün hər hansı təhlükə yoxdur. Onlardan yalnız bir nəfər xəstəxananın reanimasiya şöbəsində müalicəsini davam etdirir. Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, onların konkret hansı qidadan zəhərləndikləri müəyyən olunmayıb. Çünki bəziləri tort, bəziləri digər qidaları yedikdən sonra vəziyyətlərinin pisləşdiyini bildirib.

Daxil olan məlumat əsasında rayon prokurorluğu və polis şöbəsi əməkdaşları zəhərlənən şəxslərə baş çəkib, zərərçəkənlərin izahatı alınmış, müvafiq ekspertiza təyin edilib, zəruri olan digər araşdırma hərəkətləri yerinə yetirilib. Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi faktla bağlı araşdırmalara başlayıb.

Bu, başa çatmaqda olan həftə ərzində ikinci belə kütləvi zəhərlənmədir. Hadisə rayonun Durğan kəndində qeydə alınıb. Belə ki, kənd sakini həyətini sahəsində toy məclisi keçirilib. Həmin toy məclisində bir neçə nəfər qidadan zəhərlənib. Onlar Lerik Rayon Mərkəzi Xəstəxanasına yerləşdirilib.

Ümumiyyətlə, ötən ay ərzində Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin 1003 "Çağrı Mərkəzi"ne ümumilikdə 1632 müraciət daxil olub. Qida zəhərlənmələri ilə bağlı agentliyə 41 müraciət daxil olsa da, onların yalnız 14-ü təsdiqini tapıb. Bütün hallarda müraciətlər araşdırılıb və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq icrası təmin edilib.

Mütəxəssislər bildirir ki, infeksiyalanmaya səbəb qidanın düzgün saxlanması əməl olunmamasıdır. Əllərdə, avadanlıq və ev əşyalarında istənilən qədər mikroorqa-

nizmlər mövcuddur. Bu mikroblar qidaya düşdükdə və qida isti mühitdə saxlandıqda çoxalır, qidalanı və toksinlərini qidaya buraxır. Ona görə də mikrobların qidaya düşməsinin qarşısını almaq üçün tədbirlər həyata keçirilməlidir. İlk növbədə qidanın hazırlanmasında istifadə olunan əşyalar təmiz saxlanılmalıdır. Qidanın atılacaq hissələri ayrıca otaqlarda təmizlənməli, yuyulmalıdır. Həmin hissələrin qida ilə təmasına qətiyyənlə

qoyulmamalıdır. Bu qaydalara əməl etmədikdə zəhərlənmə halları baş verə bilər. İkinci vacib məqam bişirilmiş qidanın saxlanması temperaturuna əməl olunması ilə bağlıdır. Bişmiş qida mümkün qədər tez qəbul olunmalıdır. Əgər qida tez qəbul olunmursa, həmin dəqiqə soyuducuya qoymaq lazımdır.

Mütəxəssislər deyir ki, yay aylarında mayonezli, souslu, kremli məhsulların istifadəsi məqsəduyğun deyil.

Daha bir ciddi problem şadlıq evləri üçün işləyən sərinləşdirici və spirtli içki sexləridir. Onlar müxtəlif brendləri məhsulun üzərinə yapışdırmaqla təqdim olunur. Məsələn, avqustun 2-də Gəncə şəhəri, Azərbaycan əsgəri küçəsi 85. ünvanında fəaliyyət göstərən fiziki şəxs Şükürpur Fərman Sədulla oğluna məxsus "Zaqzelli" alkoqolsuz içkilərin istehsalı sexinə baxış keçirilib. AQTAnın mətbuat xidmətindən verilən məlumatda bildiri-

lib ki, baxış zamanı limonad sexində qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki-normativ hüquqi aktların tələblərinin kobud şəkildə pozulduğu aşkarlanıb.

Məlum olub ki, müəssisədə istifadə edilən suyun mikrobioloji təmizlənməsi aparılmır. Eyni zamanda qablaşdırma istifadə olunan şüşə qabların antiseptik şəraitdə, kustar üsullarla, sanitariya norma və qaydalara uyğun olmayan şəkildə yuyulduğu müəyyən edilib.

Sexdə xammal və hazır məhsul ambarlarının, eləcə də istehsal sahəsinin sanitariya-gigiyena norma və qaydalarına cavab vermədiyi, hazır məhsulların dövrü laborator analizlərinin aparılmadan satışa verildiyi aşkar edilib.

İstehsal olunan "Zaqzelli" əmtəə nişanlı alkoqolsuz içkilərdən nümunələr götürülərək, müayinə üçün Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutunun müvafiq laboratoriyalarına təqdim edilib.

Aşkar olunmuş nöqsanlar əsasında qanunvericiliyin tələbləri çərçivəsində tədbirlər görülməli və sexin fəaliyyəti məhdudlaşdırılmalıdır.

Ekspertlər vurğulayırlar ki, şadlıq sarayları, kafe və restoranlar kəmiyyətə deyil, keyfiyyətə üstünlük vermək lazımdır. Yeni toylarda yeməklərin əksəriyyətinin menyuda olsun deyərək masa-ya düzülməsi doğru deyil.

□ **ORXAN,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

İşğalçı Ermənistanın Rusiyadan gözləntisi doğrulmadı. Rəsmi İrəvan ümid edirdi ki, Azərbaycanla sərhəddə öz təxribatı üzündən verdiyi son itkilərə görə həm Moskva, həm də işğalçı ölkənin üzv olduğu Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatından (KTMT) Bakı sərt formada qınayan bəyanatlar gələcək, Ermənistanın müdafiəsinə yönəlmiş xəbərdarlıqlar ediləcək. Bunların heç biri olmadı. Yalnız Rusiyanın Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Mariya Zaxarova ənənəvi brifinqdə ümumi, 1-2 cümləlik bəyanat verdi ki, bunu da İrəvanın mövqeyinə dəstək saymaq mümkünsüzdür.

“Rusiya Dağlıq Qarabağ münaqişəsi bölgəsində gərginliyin daha da artmasına qarşıdır, tərəfləri güc tətbiq etməməyə çağırır”, - deyə Zaxarova bildirdi. Rusiya XİN rəsmisi Dağlıq Qarabağ münaqişəsi bölgəsində gərginliyin daha da artmasının yolverilməz olduğu qənaətində olduqlarını söyləyib. “Biz Ermənistanla Azərbaycan sərhədində vəziyyətin kəskinləşməsindən narahatıq. Bu gərginlik atəşkəs rejiminin davamına dair bu yaxınlardakı razılaşmalara, siyasi çözümlərdə əldə etmək niyyətilə bağlı verilən açıqlamalara ziddir. Biz qarşıdurma tərəflərini təmkinli olmağa, güc tətbiq etməməyə, vəziyyəti sabitləşdirmək istiqamətində addımlar atmağa çağırırıq”, - deyə XİN təmsilçisi əlavə edib.

Göründüyü kimi, hətta erməni sevdalısı kimi tanınan Mariya Zaxarovanın açıqlamasında da Azərbaycanın ünvanına heç bir qınaq yoxdur. Yəni balanslı bir mövqə ortaya qoyulub. Bu da məntiqlidir. Çünki sərhəddə nə baş verdiyini Rusiya da yaxşı bilir. Moskva bu reallığı da bilməmiş deyil ki, sərhəddə erməni hərbcilərinin öldürülməsi səbəb yox, nəticədir. On illərdir davam edən Dağlıq Qarabağ konfliktinin, bitməyən Qarabağ savaşının nəticəsidir. İrəvanda da, Moskvada da artıq anlamalıdır ki, bu müharibə yekunlaşmayınca, atəşkəs rejimi böyük sülh anlaşmasına gətirməyincə, “sürünən müharibə” də davam edəcək. Çünki Azərbaycan heç vaxt öz qanuni torpaqlarının işğalı ilə barışmayacaq.

Paşinyan yenə Azərbaycana gəlir - oğrun yolla...

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Azərbaycanın işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ bölgəsinə gələcəyi tarix açıqlanıb. Erməni baş nazir avqustun 5-də separatçıların Xankəndi şəhərində keçirəcəyi “VII Pan-Erməni Oyunları”nın açılış mərasimində iştirak etmək üçün Qarabağa gələcək (Teleqraf.com). Məlumatda Paşinyanın Xankəndində Ermənistan diaspor nümayəndələri ilə iclas keçirəcəyi bildirilib.

Paşinyan sonuncu dəfə bu ilin may ayında Qarabağda olub.

Bakının işğalçını taqətdən salma taktikası - atəşkəs sonsuzadək uzanmayacaq

Ermənistan ərazi iddiasından əl çəkməyincə “sürünən müharibə” və onun nəticəsi kimi düşmənin canlı itkiləri artmaqda davam edəcək; “4 günlük” aprel savaşında İrəvanın hərbi uğursuzluğu son olmayacaq...

Bu fonda Ermənistanın xarici işlər naziri Zoqrab Mnatsakanyanın “Marşal Fondu”na verdiyi son müsahibədə Ermənistanı bölgədə “sabitlik adası” adlandırması və sülhə töhfə verdiyini iddia etməsi, yumşaq desək, absurd görünür. Mnatsakanyan hansı “sabitlik” adasından və “sülhə töhfə”dən danışır ki, onun ölkəsi qonşu Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazisinin 20%-ni işğal edib və o səbəbə Azərbaycanla müharibə və blokada şəraitindədir, əhalisi ac-yalavac durumda, üsyan-inqilab ovqatındadır, ölkədən kütləvi köç davam edir. Rusiyanın forpostu olan bir ölkə sabitlik adası ola bilərmi? Ermənistan on illərdir BMT Təhlükəsizlik Şurasının Dağlıq Qarabağa dair 4 məlum qətnaməsini qulaqardı edir və bununla beynəlxalq hüquqa hansı münasibətdə olduğunu göstərir. Belə bir təcavüzkar ölkənin XİN başçısının sülhə töhfədən danışması misli görünməmiş erməni riyakarlığıdır.

Bu riyakarlığın bir tərkib hissəsi də guya Qarabağ münaqişəsinin sırf yerli erməni icması ilə Bakı arasında olduğunu iddia etmək, Ermənistanın konfliktə iştirakçı olmadığına dünya ictimaiyyətini inandırmağa çalışmaqdır. Ancaq hamı bilir ki, işğal edilmiş ərazilərdə dislokasiya olunan məhz Ermənistan məxsus silahlı qüvvələrdir və orada hərbi xidmət keçən, vaxtaşırı gülləyə tuş gəlib ölənlər də yenə müs-

təsna olaraq, Ermənistanın vətəndaşlarıdır - son olaraq, 2016-cı ildəki “4 günlük” aprel müharibəsi bunu bir daha təsdiqlədi. O sırada hazırda baş nazir Nikol Paşinyanın öz öglü, Ermənistan vətəndaşı Akop Paşinyan da qanunsuz şəkildə Azərbaycan ərazisində hərbi xidmətini davam etdirir.

Söz düşmüşkən, bu arada Ermənistan parlamenti 2016-cı ildəki aprel hərbi uğursuzluğunun səbəbini araşdırmaq üçün komissiya yaradıb. Komissiya öz işinə sentyabrdan başlayacaq. Bu barədə Paşinyan hökumətinin əsas təbliğat raporu olan “Joxovurd” qəzeti yazıb.

Məqələdə qeyd olunub ki, məsələni araşdırmaq üçün komissiya üzvlərinin təcürbə və bilikləri yetərinə deyil. Ona görə də araşdırmalara peşəkar hərbcilər cəlb olunacaqlar (Report). Qəzet yazıb ki, 1992-1995-ci illərdə Ermənistan silahlı qüvvələri baş qərarçının reisi və müdafiə nazirinin müavini vəzifələrində çalışmış 83 yaşlı Norat Ter-Qriqoryans da dövlətliyə arasındadır. Ancaq o, komissiyanın işində iştirak etmək üçün şərt irəli sürüb: “Komissiya səhv edənləri həbs etmək və ya həbsxanaya atmaq üçün yaradılıbsa, mən bu işə qatılmayacağam. Yoxsa, adamlar savaşa getməz, deyər ki, özünüzdədir. Ancaq araşdırmada məmnuniyyətlə iştirak edə-rəm”.

Xatırladaq ki, 2016-cı il martın ortalarından ermənilər atəşkəsi intensiv pozmağa başlayıblar. Aprelin 1-dən 2-nə keçən gecədən başlayaraq isə bütün cəbhə boyu Azərbaycan Ordusunun mövqeləri və yaşayış məntəqələri düşmən tərəfindən intensiv atəşə məruz qalıb. Nəticədə ermənilər aprel ayının 2-dən 5-dək qoşunların təmas xəttində silahlı təxribatlar törədiblər. Təxribatlar zamanı dinc əhaliyə də hücumlar olub. Bu hadisələr nəticəsində Azərbaycan Ordusu şəhid verib, həmçinin mülki əhali arasında da ölənlər və yaralananlar olub.

Döyüşlər zamanı Azərbaycan Ordusu da ermənilərin mövqelərinə cavab zərbələri endirib, həyata keçirilən sürətli əks-həmlə zamanı 2000 hektardan artıq ərazi azad edilib və daha çox ərazi əməliyyat baxımından nəzarət altına keçib. Goranboy rayonu və Naf-talan şəhərinə təhlükə yarada biləcək Talış kəndi ətrafındakı yüksəkliklər, eləcə də Seysulan məntəqəsi düşmən qüvvələrindən tam təmizlənib. Horadiz şəhərinin düşmən təhlükəsindən qorunması məqsədilə Füzuli rayonu istiqamətində yerləşən, geniş ərazini nəzarətdə saxlamaq imkanı verən strateji əhəmiyyətli “Lələ təpə” adlandırılan yüksəklik də Azərbaycan Ordusunun nəzarətinə keçib. Bu döyüşlər nəticəsində 320 erməni hərbcisi məhv edilib, 500-dən çoxu isə yaralanıb.

Onu da diqqətə çatdıraq ki, Ermənistan parlamentinin aprel hərbi uğursuzluğu ilə bağlı yaratdığı komissiyanın qərarı hüquqi qüvvəyə malik olacaq. Ancaq ən önəmli odur ki, komissiya faktının özü də Azərbaycan torpaqlarının məhz Ermənistan məxsus silahlı qüvvələr tərəfindən işğal edildiyinə şübhə saxlamır. Məntiqlə konflikt Bakı ilə Xankəndi arasındadırsa, nədən belə bir komissiya separatçı qurumun özündə yaradılmırdı? Sual ritorikdir. Azərbaycanın balaca bir rayonunun əhalisi qədər olan Qarabağ erməniləri uşağdan böyüyə silahlansa belə, 10 milyonluq əhaliyə və Güney Qafqazda ən güclü orduya malik Azərbaycana qarşı duruş gətirə, ərazimizin 1/5-ni illərdir işğal altında saxlaya bilməz. Bunu dünya da bilir və erməni yalanlarına inanmır.

Odur ki, Ermənistan “daşı etəyindən töküüb” sülhə gəlməyincə, onun həm Qarabağ münaqişəsi zonasında, həm də Azərbaycanla sərhəddə canlı itkiləri davam edəcək. Eyni zamanda, Bakı işğalçını taqətdən salma taktikasını davam etdirəcək - blokada rejimini daha da sərtləşdirməklə, Ermənistanın iqtisadi təcridini gücləndirməklə.

Paralel surətdə, fürsət düşdükcə təbii ki, “sürünən müharibə” taktikası davam edəcək. 2016-cı ilin aprelindəki kimi və ondan da geniş miqyasda. Demək, işğalçı qüvvələr ərazimizdən çıxmayınca İrəvanda hərbi uğursuzluqlarla bağlı yeni-yeni araşdırma komissiyaları da yarma bilər...

Bakıdan Astaraya çəkilən yeni yol sürücüləri təzəcə şad-xürrəm eləmişdi ki, artıq məyus olmağa dəyər. Söhbət təzə yola yük maşınlarının girişinə icazə verilməsindən gedir.

Bu, həm yeni qəzaların təməlinin qoyulmasıdır, həm də asfalt örtüyünün sıradan çıxmasını sürətləndirməyin əsasıdır.

Dünənə qədər köhnə yoldan istifadə edən yük maşınlarının sürücüləri indi təzə Ələt-Astara yolu ilə hərəkət edirlər.

Bu gedişat Bakı-Quba yolunun asfalt örtüyünün nə günə düşməsinin təkrarı olacağını deməyə əsas yaradır.

Doğrudur, cənuba gedən alternativ köhnə yol bərbaddır, amma yük maşınlarının istifadəsi üçün uyğundur. Onların təzə yola çıxması heç də minik avtomobili olan sürücülərin üreynə deyil.

Təsadüfi deyil ki, yük maşınları ilə fərdi avtomobillərin ağır toqquşmaları dəfələrlə olub, faciələrə gətirib çıxarıb. İndi yeni yolda tez-tez "KamAZ", "Şaqman", müxtəlif yük maşınları görürük.

Halbuki, əvvəl onların girişinə icazə verilmirdi. Sürücüləri narazı salan da budur - asfalt dağılacaq, qəza riskləri artacaq və s. ilaxır

Onların sözlərinə görə, yük maşınları təzə yola buraxılmamalıdır, qadağan olunmalıdır. Çünki Cem Karacanın oxuduğu kimi - "Mindik bir əlamətə, gedirik qiyamətə".

Təcrübə göstərir ki, yük maşınları potensial qəza səbəblərindədir. Elə bu yaxınlarda həmin yolda "Vita-Mercedes" yük maşını ilə toqquşması nəticəsində 8 nəfər tələf olmuşdu.

Təbii ki, günah mikroavtobusun sürücüsündə idi. Di gəl toqquşduğu yük maşınıydı və onların yeni yola buraxılması heç də yaxşı əlamət deyil.

Sürücülər deyirlər ki, alternativ yol hələ də davamlıdır, səmişin avtobusları ondan istifadə edirlər: "Bakıdan

Yük maşınlarının yeni Ələt - Astara yoluna buraxılması narazılıq yaratdı

Sürücüləri narazı salan budur - asfalt dağılacaq, qəza riskləri artacaq; AAYDA sözcüsü isə deyir ki...

Lənkərana, Astaraya işləyən avtobusların hamısı köhnə yoldan gedirlər. Amma kim yük maşınlarına icazə verib, bilirik, hər halda yaxşı hal deyil, gərək qadağan olunsun. Üstəlik, bir il sonra baxarsınız təzə yol nə günə düşəcək".

Sürücülər bildirirlər ki, bir müddət əvvəl sözügedən yolda bir sürücünün yük maşını 140 km sürətlə idarə etməsinə dair video yayılmışdı.

Üstəlik, həmin sürücü sərt döngələrdə təhlükəli manevrlər də edirdi. Yük maşınları üçün sürət saatda 70 km nəzərdə tutulsa da, yeni yolda 70 sürət heç bir yerdə göstərilməyib.

Sürücülər qeyd edirlər ki, 70 km sürəti göstərən lövhələr təşkil olunmayıbsa, yük maşınlarının 110-120 sürət həddi müəyyənləşdirilən yola buraxılması düzgün deyil.

Çox uzağa getməyə, elə iyulun 25-də Ələt-Astara yolunda yüksək sürətlə hərəkətdə olan "KamAZ" markalı yük maşını "Mercedes 190" markalı avtomobili arxadan vurub. Nəticədə yük maşını aşılıb.

"Mercedes" isə yararsız hala düşüb. Bu cür hadisələr getdikcə artır. Amma yük maşınları təzə yola buraxılmayana qədər heç bir insident yaşanmırdı.

Sürücülər bildirirlər ki, alternativ yol təmir edilsin, yük maşınları yalnız oradan istifadə eləsinlər. Çünki "KamAZ"lar təzə yola girəndən hər ay qəzalar baş verir.

Qeyd edək ki, cənub zonası əhlinin intizarla gözlədiyi təzə yolun ötən ilin təxminən noyabrından açılması hamının işini birə beş yüngülləşdirib.

Daha nə Salyan, nə Biləsuvar, nə Cəlilabad görəcəksiniz, hər rayonun mərkəzinə giriş yolları açılmaqla, düz yol sizi Lənkərana aparır.

Salyan ərazisinə qədər 110 s/km sürət qoyulub, ondan sonra 120 sürət yazılıb. Sürücülər radar "təhlükəsi"ni keçərək ayağını "qaz"a qoyaraq aşağısı 130-140 sürətlə gedirlər. Bir də gözüni açıb görürsən ki, 2 saata Lənkəradasan.

Yollar hər iki tərəfdən həsarlanıb ki, mal-heyvan çıxma məsin, əks halda nə baş verəcəyi aydındır. Yeni, yaxşıdır, pakizədir.

İntəhası, təzə yol çəkiləndə bütün infrastruktur təşkil olunmalıdır. Birinin maşını yolda xarab olsa, bəs neyləməlidir? Heç işiqlənmə yoxdur. Bu problemlər həll olunmalıdır.

Onu da deyək ki, Azərbaycanın ilk ödənişli yolu olacaq Ələt - Astara yolunda quraşdırılacaq turniketlərin sifariş üçün müqavilə

imzalanıb. Bu ilin sonuna qədər proses yekunlaşacaq.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin mətbuat xidməti rəhbəri Anar Nəcəfli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, yük maşınlarının təzə yoldan istifadəsinə icazə verilir. Onun sözlərinə görə, bu barədə heç bir məhdudiyət qoyulmur: "Onlar yaşayış məntəqələrinə daxil olmadan keçirlər və bu mənada təhlükəsizlik baxımından hər şey təmin olunub. Əvvəl isə yaşayış məntəqələrinə yaxın hərəkət edirdilər".

A.Nəcəfli sürət 120 km olan yolda yük maşınlarının hər hansı qəza riski yaratmadığını qeyd etdi: "Onlar normada yük-

lənmiş qaydada gedirlər və yolun sağı zolağı ilə hərəkət edirlər, sol zolağını boş buraxırlar".

Agentlik sözcüsü bildirdi ki, Bakı-Quba yolunun sıradan çıxmasında nəqliyyat vasitələri çinfil daşıyırdı: "Onlar normadan artıq yüklənmişdi və bu səbəbdən yolun bəzi hissələrində asfalt örtüyü dağılmışdı.

Amma cənub dəhlizi istiqamətində yükdaşımada normanı aşma yoxdur. Olsa belə, çoxluq təşkil eləmir. Ona görə də avtomobil sürücülərinin narahatlığına heç bir əsas yoxdur".

Emil SALAMOĞLU
 "Yeni Müsavat"
 Fotolar müəllifindir

Məhəmməd Hadi küçəsi prospektə çevrilir?

Gözlənilir ki, yol kənarında olan və qanunsuz olaraq tikilən bir neçə obyekt sökülür

Xətai rayonu Məhəmməd Hadi küçəsinin pilot layihəyə düşməsi ilə bağlı məlumatlar yayılıb. Bu barədə "Yeni Müsavat"a xəbər verən sakinlər bildirdilər ki, küçənin prospektə çevrilməsi nəzərdə tutulub. Eyni zamanda gözlənilir ki, yaxın gələcəkdə Məhəmməd Hadi küçəsində yol kənarında olan və qanunsuz olaraq tikilən bir neçə obyekt də sökülür.

Təsadüfi deyil ki, Eldar Əzizov Bakı şəhərinin icra başçısı təyin olunduqdan sonra ilk abadlıq işlərinə Xətai rayonu ərazisində başlamışdı. Həmin zaman metronun "Əhmədli" və "Həzi Aslanov" stansiyalarının yaxınlığında yerləşən bir neçə qanunsuz tikili sökülüb, tikilməkdə olan obyektlərdə isə işlər dayandırılmışdı.

Bu ilin may ayında da Xətai rayonunda ağacların kəsilməsi ilə bağlı qalmaqal yaşandı. Həmin əfəfədə də Eldar Əzizov şəxsən əraziyə gələrək, problemin həllinə son qoydu. Ekspertlər bildirirlər ki, bütün bunlar Məhəmməd Hadi küçəsinin gələcək inkişafı ilə bağlı olan amillərdir.

Qeyd edilən ərazilərdə inşa olunan mənzillərin və obyektlərin də yenilənməsi, sökülməsi nəzərdə tutulur. Belə ki, Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ildə 5 il müddətinə verilən 86 sayılı qərarına əsasən Xətai rayonu üzrə 6956 nəfərini yaşadığı 2016 mənzildən ibarət 99 yaşayış binasının, habelə bu və ya digər qərarda adı çəkilən rayonların ərazisində yaşayış üçün yararlı olmayan digər binaların, sosial və digər təyinatlı qeyri - yaşayış obyektlərinin sökülməsi və ye-

nidən qurulması həyata keçiriləcək.

Qərara görə, mənzil fondunun yenilənməsi, sakinlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə tikinti şirkətləri tərəfindən öz vəsaitləri və ya cəlb ediləcək kredit vəsaitləri hesabına inşa olunacaq çoxmənzilli yaşayış binaları üçün qəzalılıq vəziyyətində olan söküləcək tikililərin ərazilərindən istifadə edilməsinə, hüquqi və fiziki şəxslərin mülkiyyətində və ya istifadəsində olan torpaq sa-

hələrinin mülki qanunvericiliyə uyğun olaraq onların razılığı ilə dəyəri ödənilməklə əldə edilməsinə və ya həmin torpaq sahələrinin əvəzləndirilməsinə şəraitin yaradılmalıdır.

Və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq qəzalı vəziyyətdə olan binaların sökərək, onların yerində yeni yaşayış binası tikməyi öhdəsinə götürən tikinti şirkətləri, yeni yaşayış binası tikilənədək bu binalardan köçürülən sakinlərin müvafiqiyyəti olaraq kirayə edilmiş mənzillərdə

yerləşdirilməsi üçün lazımi maliyyə vəsaitinin ödənilməsinə və həmin sakinlərə sökülmüş tikililərin yerində yeni tikiləcək yaşayış binasında müvafiq mənzillərin ayrılmasını təmin etməlidir. Bununla bağlı Suraxanı, Nəsimi, Xətai, Nərimanov, Nizami, Yasamal, Səbail, Pirallahı, Xəzər rayon icra hakimiyyətlərinə xüsusi tapşırıq da verilib.

"Yeni Müsavat"a danışan **ekspert Əzim Məsimov** bildirib ki, Xətai rayonunda bu cür işlərin görülməsi müsbət haldır: "Əvvəllər orada tinglər yetişdirilirdi. Heç bir yaşayış yox idi. Yeni Babək prospektində olduğu kimi orada zavodlar mövcud olmayıb. Bu baxımdan da ərazidən tikildi, ərazi yaşayış yerinə çevrildi. Ümumiyyətlə, hazırda Bakı yolları doğru genişlənilir. Nən bir zamanlar təklif etmişdim ki, Bakının mərkəzi hissəsini Badamdar və Şıxov yaylasına köçürək. Bakının köhnə hissəsini isə restavrsiya edib, çox binalar tikməmək olardı. Yeni bir sözlə, Bakını boşaltmaq, yüngül azad etmək mümkün idi. Bu ideya ilə bağlı Vaşinqtonda da olub, orada görüşlər keçirdim.

Ekspert bildirib ki, "Xəzər adaları" layihəsinin də davam edəcəyi gözlənilir: "Ələt-yol çəkilməsi, prospekt yaradılması, çökmə və digər bu kimi problem yaratmaz. Biz oranı saxlayırıq ki, gələcəkdə park olsun. Ancaq sonradan binalar tikildi, ərazi yaşayış yerinə çevrildi. Ümumiyyətlə, hazırda Bakı yolları doğru genişlənilir. Nən bir zamanlar təklif etmişdim ki, Bakının mərkəzi hissəsini Badamdar və Şıxov yaylasına köçürək. Bakının köhnə hissəsini isə restavrsiya edib, çox binalar tikməmək olardı. Yeni bir sözlə, Bakını boşaltmaq, yüngül azad etmək mümkün idi. Bu ideya ilə bağlı Vaşinqtonda da olub, orada görüşlər keçirdim.

Amerikadan qrant ayırmağa hazırlı olduqlarını bildirdilər. Lakin həmin zaman Bakı şəhərinin icra başçısı olan Rəfael Allahverdiyev məsələyə müsbət yanaşmadı. Onlara heç nə başa sala bilmədim və elə bir protokol verildilər ki, bununla hansısa iş görmək mümkün olmadı. İndi də orada işlər aparmaq mümkündür. Lakin bəzi tikintilər var ki, onları sökmək lazım gələcək. Badamdar laylasından Şıxov tərəfə böyük müasir mərkəz yaratmaq mümkündür. Dənizi də təmizləyib, əhali və turistlərin istifadəsinə vermək olar".

Ekspert bildirib ki, "Xəzər adaları" layihəsinin də davam edəcəyi gözlənilir: "Ələt-yol çəkilməsi, prospekt yaradılması, çökmə və digər bu kimi problem yaratmaz. Biz oranı saxlayırıq ki, gələcəkdə park olsun. Ancaq sonradan binalar tikildi, ərazi yaşayış yerinə çevrildi. Ümumiyyətlə, hazırda Bakı yolları doğru genişlənilir. Nən bir zamanlar təklif etmişdim ki, Bakının mərkəzi hissəsini Badamdar və Şıxov yaylasına köçürək. Bakının köhnə hissəsini isə restavrsiya edib, çox binalar tikməmək olardı. Yeni bir sözlə, Bakını boşaltmaq, yüngül azad etmək mümkün idi. Bu ideya ilə bağlı Vaşinqtonda da olub, orada görüşlər keçirdim.

Əli RAİS,
 "Yeni Müsavat"

Ət bahalaşdı, qoyun əti 14 manatdır

Satıcılar bildirirlər ki, qiymətlərdə heç bir artım yoxdur, alıcılar isə fərqli fikirdədirlər...

Azərbaycanda son günlər ətin bahalaşması ilə bağlı məlumatlar yayılıb. Bildirilir ki, bir neçə gündür ki, qəssablar qoyun ətinin qiymətini 1 manat bahalaşdırıblar. Məlumdur ki, hər il Qurban bayramı ərəfəsində ətin qiymətində müəyyən bahalaşma olur. Bu, əsasən satıcıların sını şəkildə qiymət artırmaları ilə əlaqələndirilir və bir müddət sonra qiymətlər normallaşır.

Ancaq ötən il Qurban bayramı ərəfəsində qalın qiymətlər, sonradan aşağı enmədi. Bəs hazırda bazarda ətin qiyməti necədir? Doğrudan da qiymət artımı varmı?

"Yeni Müsavat"ın reportyor qrupu olaraq ət bazarında olub, qiymətlərlə maraqlandıq. Müşahidə etdik ki, bazarda ət sardan qıtlıq yaşanmır. Satıcılar hər alıcının cibinə uyğun olaraq bazara ət çıxara biliblər. Söhbət mal, qoyun və çəpiş ətindən gedir. Belə ki, bazarda quzu ətinin qiyməti 13 manat 50 qəpikdən başlayır. Hazır kəsilməmiş quzuları göstərən satıcılar bildirdilər ki, qiymətlərdə son günlər artım müşahidə edilməyib. Satıcılar söylədilər ki, əksinə, ötən il quzu ətinin 14 manata satıblar. Bildirdilər ki, müştəri çox ət aldığı zaman endirim də edirlər. Mal ətinin qiyməti isə 8-11 manat arasında dəyişir. Eyni zamanda çə-

piş ətinin qiyməti isə 12 manat 50 qəpikdir.

Alıcılar bildirdilər ki, ötən həftələrdə qiymətlər 50 qəpik ucuz olub. Bazara quzu əti almaq üçün gələn vətəndaş Sahib Məmmədov bildirdi ki, məhəllələrdə satılan ətlərin qiyməti daha da bahalaşdı: "Əvvəllər 10 manat 50 qəpik olan mal ətini, bir neçə gündür ki, 11 manata satırlar. Eləcə də quzu ətini 13 manata alırdıq. İndi deyirlər ki, 13 manat 50 qəpikdir. Hələ bura bazarıdır, qiymətlər belə bahalaşdı. Məhəllələrdə olan qəssabxanalarda qiymətlər bir qədər də artıqdır. Səbəbi də Qurban bayramıdır. Rayonda

da qiymətlər bahalaşdı. Bu da onunla əlaqədardır ki, fermerlər deyirlər ki, otlaq yerlərinin hamısına pambıq əkilir. Bəhanə edirlər ki, otun qiyməti baha olduğu üçün camaat mal-qara saxlaya bilmir. Saxlayan da qiyməti bayramqabağı qaldırır ki, ilboyu olan kəsirlərini 3 gün ərzində çıxara bilsin. Bu da əslində düzgün hal deyil. Dövlət tərəfindən bazarlara nəzarət olmalıdır ki, kim necə gəldi, qiymət qoyub satmasın". Digər alıcılar da oxşar fikirlər söylədilər...

Bəs statistika nə deyir? Bu ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycan Ukraynadan

6.85 min ton dondurulmuş mal əti idxal edib. Bu məlumatı Ukraynanın Dövlət Gömrük Xidməti yayıb. Məlumatı görə Ukraynadan Azərbaycana ixrac edilən dondurulmuş mal əti bu ölkənin ümumi ət ixracının 26.4 faizini təşkil edir. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin hesablamalarına görə, Azərbaycan əhalisinin qırmızı ətə olan illik tələbatı 350 min tona yaxındır. İki il əvvəl qədər bunun 263 min tonu yerli istehsal hesabına ödənilirdi. Xaricdən idxal edilmiş dondurulmuş ət əsasən ictimai işə müəssisələrində, dövlət təşkilatlarında istifadə olunur.

Onu da qeyd edək ki, ötən günlərdə qonşu Gürcüstanda da ət bahalaşdı. Belə ki, Tiflisdə aq-rar bazarlarında bir ay bundan qabaq kiloqramı 18 lari (10,4 manat) olan mal əti hazırda 20 lariyə (11,5 manat) təklif olunur. Mağazalarda isə ətin qiyməti 21 lari (12 manat) təşkil edir.

Qonşu ölkədə ətin bahalaşması bu qida məhsulunun çatışmazlığı və xarici ölkələrə diri mal-qaranın ixracı ilə əlaqələndirilir. Mal ətinin qiymətinin artmasının davam edəcəyi proqnozlaşdırılır.

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"
Fotolar müəllifindir

İqtisadi sektor ilin qalan 5 ayına nə ilə gedir?

Tanınmış iqtisadçı: "Hər bir bölgədə ölkəyə ciddi valyuta gətirən müəssisələr inşa edilməlidir"

Sosial islahatlar ili kimi yadda qalan 2019-cu ilin 7 ayı geridə qaldı. Artıq bizi növbəti ildən 5 ay ayırır və bu zaman kəsinin iqtisadi baxımdan necə keçəcəyi iqtisadçılar tərəfindən müxtəlif şəkildə proqnozlaşdırılır. Dövlət başçısının imzaladığı bir çox qərarlar sentyabr və oktyabr aylarında qüvvəyə minəcək. Bu isə öz növbəsində əhalinin maddi rifahına müsbət təsir göstərməklə yanaşı, makroiqtisadi göstəricilərdə də dəyişikliklərə səbəb olacaq.

Hökumətin əsas məqsədlərindən biri də iqtisadiyyatın neftdən asılılığını azaltmaq və qeyri-neft sektorunun inkişafıdır ki, bu istiqamətdə qarşıdakı 5 ayda müəyyən addımların atılacağı gözlənilir. Bəs görəsən, ümumilikdə iqtisadi sferanın ilin sonuna doğru nə gözləyir?

İqtisadçı alim, sabiq maliyyə naziri Fikrət Yusifov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a verdiyi açıqlamada bildirdi ki, statistik göstəricilərdə müsbət tendensiya qeydə alınsa da, hökumət qeyri-neft sektoru ilə bağlı əsaslı iş aparmalı və bu sahəyə kapital qoyuluşunu artırmağa çalışmalıdır: "Rəsmi statistikada ilin altı ayının yekunlarına dair məlumatlar var. Bu siyahıda əsaslı kapitala yönləndirilən vəsaitlərin həcmindən dolayı eksər göstəricilər üzrə müsbət tendensiya qeydə alınıb. Əsas kapitala yönləndirilən vəsaitlərin həcmində isə ötən ilin 6 ayı ilə illə müqayisədə 5 faizdən çox azalma qeydə alınıb. Bu göstərici üzrə qeyri-neft sənayesinə yatırmların həcmi isə 20 faizə qədər azalıb. Bunu yaxşı hal hesab etmək olmaz. Qeyri-neft sənayesində istehsalın həcmi ötən ilin yansı ilə müqayisədə 15,7 faiz artsa da bu sahəyə cari ilin birinci yarısında əsaslı vəsait yatırmlarının 20 faizə qədər azalması ciddi siqnaldir. Əslində ilk baxışda bu azalmanın izahı var. Keçən il Sumqayıt Polimer və Karbamid zavodlarının tikintisinin başa çatdırılması bu iki müəssisəyə xeyli yatırım edilməsi ilə nəticələnmişdi. Lakin bu ənənən bu ildə də davam etdirilməsi gərəkdir".

Ekspert vurğuladı ki, bu gün Azərbaycanın hər bir bölgəsində ölkəmizə ciddi valyuta gətirən belə müəssisələr inşa edilməsinə gedilməlidir: "Əks halda iqtisadiyyatımızın, milli valyutamızın və bütövlükdə maliyyə sistemimizin təhlükəsizliyinə ciddi təhdidlər qalmaqda davam edəcək. Biz bu gün qeyri-neft sektorundan ümumi idxalımızın 14-15 faiz həcmində məhsul ixrac edirik. Bu olduqca azdır. Bir anlığa təsəvvür edək ki, neftin qiymətləri 2014-2015-ci illərdə olduğu kimi kəskin azalmağa başlayır. Bu halda nə edə bilərik? Ən azından idxalı qarşılamaq və manatı kəskin ucuzlaşmaqdan qorumaq üçün böyük məbləğdə valyuta xərcləməyə məcbur olacağıq. Biz o valyutayı xərcləyəcəyik ki, qiymətlər münasib səviyyədə olanda biz onu neftin satışından əldə etmişik".

F.Yusifov vurğuladı ki, qarşıdakı dövr üçün hökumət neftin ucuzlaşan qiymətlərinə də hazır olmalıdır: "Bir anlığa da olsa təsəvvür edək ki, neftin qiymətləri kəskin azalıb və biz 11,5 milyard dollarlıq idxalımızın qarşılığında qeyri-neft sektorundan da cəmi 1,7 dollar valyuta əldə edirik. Bunun nə demək olduğunu bir neçə il öncə gördük. Ona görə Azərbaycan iqtisadiyyatının əsas problemi ilkin mərhələdə qeyri-neft sektorundan ixracın həcmi ən azından idxalımızın 50-60 faizi səviyyəsinə qaldırmaqdır. Son bir neçə ildə görülən intensiv tədbirlərə baxmayaraq təəssüf ki, hələlik bu, baş vermirdi. Biz böhrandan sonra hələlik bu sahədə 2014-cü ilin səviyyəsinə belə çata bilməmişik. İxracı bu səviyyəyə çatdırmaq üçün çox sadə və real yollar var. Bu yollar mütləq işə salmaq lazımdır. Vaxt gözləyirik. Neftin qiymətlərinin kəskin azalacağı zaman çox da uzaqda deyil".

□ Nərgiz LİFTİYEVA,
"Yeni Müsavat"

Fiziki şəxslərin xaricə

pulköçürmələri nəzarətə götürülür?

Əkrəm Həsənov: "Mərkəzi Bank hələlik statistikanı dəqiqləşdirməyə çalışır, sonra isə..."

Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti "Fiziki şəxslərin bank hesablarından Azərbaycan Respublikasından kənara köçürülən xarici valyuta haqqında statistik hesabatın tərtibi və təqdim edilməsinə dair Təlimat"ı təsdiqləyib.

Təlimat Mərkəzi Bankı tərəfindən pul və valyuta siyasətinin formalaşdırılmasında istifadə edilməsi üçün fiziki şəxslərin bank hesablarından Azərbaycan Respublikasından kənara köçürülən xarici valyuta barədə statistik məlumatların əldə edilməsi məqsədilə hazırlanıb. Təlimata əsasən, fiziki şəxslərin bank hesablarından Azərbaycan Respublikasından kənara köçürülən xarici valyuta haqqında statistik hesabat banklar, xarici bankların yerli filialları və poçt rabitəsinin milli operatoru tərəfindən tərtib olunmalıdır.

Hesabatda fiziki şəxslərin bank hesablarından 1 000 ABŞ dolları ekvivalentində və ondan artıq məbləğdə xarici valyutanın rezident və qeyri-rezident

təsnifatı üzrə köçürülməsi tarixi, valyutanın adı, vəsait köçürülən ölkənin tam adı, köçürmənin məqsədi, köçürülən məbləğ (köçürülən xarici valyutada və ABŞ dolları ekvivalentində) və əməliyyatların sayı əks olunmalıdır. Hesabatda statistik vahidlərin emissiya etdiyi ödəniş kartları vasitəsilə aparılan valyuta əməliyyatları ilə bağlı məlumatlar daxil edilmir. Hesabatda köçürülən xarici valyuta yalnız ABŞ dolları ilə qeyd edilir. ABŞ dolları istisna olmaqla, digər xarici valyutalarda köçürmələr əməliyyatın icra edildiyi günə manatın xarici valyutalara nisbətə rəsmi məzənnəsi əsasında hesablanmış çarpaz məzənnə üzrə ABŞ dolları ekvivalentində əks olunmalıdır. Hesa-

batda fiziki şəxslərin hesab açmadan apardıqları pul köçürmə əməliyyatları barədə məlumatlar qeyd edilmir.

Fiziki şəxslərin bank hesablarından Azərbaycan Respublikasından kənara köçürülən xarici valyuta haqqında statistik hesabat statistik

vahid tərəfindən onun bütün bölmələri üzrə icmallaşdırılaraq elektron formada aylıq əsasda, hesabat dövründən sonrakı 2 (iki) iş günü ərzində Mərkəzi Banka təqdim edilir. Əməliyyat baş verməyən hallarda hesabatda həmin göstərici (göstə-

cilər) üzrə xanada (xanalarda) 0 (sıfır) rəqəmi qeyd olunur. Hesabat statistik vahidin icra orqanının rəhbərinin, üzvünün, baş mühasib və ya onu əvəz edən şəxsin, yaxud hesabatın təqdim olunmasına məsul olan struktur bölmə rəhbərinin elektron imzası ilə təsdiq edilir.

Mərkəzi Bankın bu təlimatının məqsədi nədir? Qurum xaricə həyata keçirilən 1000 dollar-dan artıq köçürmələri nəzarətə götürməklə nəyə nail olmaq niyyətindədir?

Suallara cavab verən bank sahəsi üzrə ekspert Əkrəm Həsənovun "Yeni Müsavat"a dediyinə görə, təlimat daha çox Mərkəzi Bankın statistikanı dəqiqləşdirmək məqsədindən xəbər verir: "Hiss olunur ki, Mərkəzi Bank özünün pul və valyuta siyasətini daha dəqiq qurmağa çalışır. Amma eyni zamanda burada nəzarət meyli də var. Düzdür, Mərkəzi Bankın belə nəzarət funksiyası yoxdur. Bunu ya Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası, ya da Maliyyə Monitoring Xidməti etməlidir. Reallıqda problem nədir? Hüquqi şəxslərlə fiziki şəxslərin xaricə pulköçürmələri arasında əsas fərq budur ki, hüquqi şəxs belə köçürmə edəndə təyinatını, məqsədini mütləq qeyd et-

məlidir. Yəni nə alır, kimdən alır və sair. Amma fiziki şəxs gündə 1000 dollara qədər, ayda isə 10 min dollara qədər heç bir səbəbini göstərmədən kiməse pul köçürə bilər. Praktiki olaraq, ona gətirib çıxarır ki, bir nəfər eyni gündə bir neçə bankdan 1000 dollar olmaqla pul göndərir. İstəse, 30 bankın hamısından göndərə bilər və uçuotu aparılmadığı üçün həmin şəxsin aylıq limitdən artıq pul köçürdüyünü müəyyənləşdirmək qeyri-mümkündür. Bu baxımdan, Mərkəzi Bank statistikanı qurmaqla kimin nə qədər xaricə pul köçürdüyünü müəyyənləşdirməyə çalışır".

Mütəxəssisin fikrincə, təlimat fiziki şəxslərin xaricə pul köçürmələri üzərində nəzarət qurmağa imkan vermirdi: "Təlimat bilavasitə banklara aiddir, onlardan məlumatlandırma tələb edilir. Güman ki, bir neçə aylıq statistika məlumatından sonra Mərkəzi Bank hansısa nəzarət mexanizminin yaradılması barədə qərar verəcək. Statistikanın toplanması ya yeni qaydaların yaradılması, yaxud mövcud qaydalara dəyişikliklər olunması üçün mənzərənin aydınlaşdırılması məqsədi daşıyır".

□ DÜNYA,
"Yeni Müsavat"

Bin Ladenin ölüm xəbəri yayılan oğlu haqda ilginç faktlar

3-cü dəfə "öldü" xəbəri yayılan Həmzə atasının 65 ölkədə "filialları" olan təşkilatına rəhbərlik edə bilər

ABŞ rəsmiləri "Əl-Qaidə" lideri Usamə bin Ladenin oğlu Həmzə bin Ladenin öldürüldüyünü açıqlayıb. Qeyd edək ki, bu ilin əvvəlində ABŞ Dövlət Departamenti "Ədalət üçün Mükafat Proqramı" (RFJ) çərçivəsində Həmzə bin Laden haqqında məlumat verən şəxsə 1 milyon dollar mükafat təyin etmişdi. ABŞ hökuməti oğul bin Ladenin "Əl-Qaidə"nin yeni lideri olduğunu bildirmişdi.

2015-ci ildə ilk dəfə üzə çıxan Həmzə atasının qisasını alacağına and içmişdi. Bu video sürətlə yayılmışdı və iki il əvvəl ABŞ hökuməti onu "terror siyahısı"na daxil etdi. Bu ilin martında isə Səudiyyə Ərəbistanı Həmzəni vətəndaşlıqdan çıxarmışdı.

"Əl-Qaidə"nin hazırkı lideri Ayman əz-Zəvahir 2015-ci ildə yaydığı videoda Həmzə bin Ladeni tərifləyərək "yuvadan bir aslan" kimi çıxdığını demiş və onun təşkilatda mühüm vəzifələrə gəldiyini bildirmişdi. Həmzə özü isə yaydığı açıqlamasında ABŞ və müttəfiqlərinə hücumlar etməyə çağırış edib. Bir sıra analitiklərə görə. Həmzənin parlaması "Əl-Qaidə"nin keçmiş nüfuzunun bərpa olunmasına xidmət edə bilərdi. Çünki onun çağırışlarından sonra bir çox keçmiş "Əl-Qaidə" üzvü geri döndü.

Ancaq görünür amerikalılar onun bu qədər təhlükəli olduğunu düşünərək məhv etməyə çalışıblar. Həmzə bin Ladenin hansı şəraitdə öldürüldüyü bilinmir. ABŞ Dövlət Departamentinin rəsmisi Maykl Evanoff verdiyi açıqlamada Həmzə bin Ladenin ehtimal ki, Əfqanıstan-Pakistan sərhədində olduğunu, ancaq bu məlumatın dəqiq olmadığını, Həmzənin İrandan Cənubi Asiyaya qədər müxtəlif bölgələrdə ola biləcəyini deyib.

Usamə bin Ladenin 20 uşağından 15-cisi olan Həmzə "Əl-Qaidə" ilə eyni ildə - 1989-cu ildə doğulub. Haqqında çox məlumat yoxdur. Ehtimal olunur ki, 1996-cı ildə atası ilə birlikdə Əfqanıstana köçüb. Bundan başqa onun Səudiyyə Ərəbistanı və Suda danda yaşadığı güman edilir. 1996-cı ildə Taliban Kabilə keçirərək Əfqanıstanda radi-

kal islamçı rejim qurmuşdu. Həmzə uşaq yaşlarında atası ilə birlikdə "Əl-Qaidə"nin bir neçə təbliğat roliklərində çəkilib. Həmzənin anası Usamə bin Ladenin 3-cü həyat yoldaşı Xeyriyyə Sabardır. Sabar 2011-ci ilin mayında ABŞ xüsusi təyinatlıları Usamə bin Ladeni Pakistanın Abbotabat şəhərindəki evində öldürənə qədər onun yanında yaşayıb.

Həmzə bin Laden uzun illər Əfqanıstan və Pakistanda yaşayıb. 2001-ci il 11 sentyabr hadisələrində Nyu-Yorkda əkiz qüllələrin hədəfə alan təyyarələrdən birində olan terrorçu Məhəmməd Attanın qızı ilə evləndiyi bildirilir.

Amerikalılar Həmzənin bir müddət İranda gizləndiyini ehtimal edir. Ancaq İran rəsmiləri bu məlumatı təkzib edirlər. Ehtimallara əsasən Həmzə atasının ölümündən sonra Əfqanıstan-Pakistan sərhədində tayfaların nəzarətində olan bölgədə yaşayıb. Hətta Suriyada müharibə başlayan dan sonra bir neçə dəfə bu ölkəyə getdiyi də ehtimal olunur.

Qeyd edək ki, bu günə qədər iki dəfə Həmzə bin Ladenin ölüm xəbəri yayılıb. Ancaq bir müddət sonra xəbər təsdiqini tapmayıb. İndi isə növbəti dəfə amerikalılar Həmzənin ölüm xəbərini yaydılar. Maraqlıdır ki, bu dəfə ölüm xəbəri məhz "Əl-Qaidə"nin fəallaşması ilə bağlı xəbərlərin fonunda yayılıb. ABŞ Konqresi Nümayəndələr Palatasında dinləmələr zamanı Dövlət Departamentinin terrorla mübarizə məsələləri üzrə koordinatoru Nathan Sayles deyib ki, terror təşkilatı son illərdə daha da güclənib və tərəfdarlarının sayını artırıb.

Son illərdə İŞİD-in daha çox diqqət mərkəzində olduğunu qeyd edən ABŞ rəsmisinin sözlərinə görə, nisbətən kölgədə qalan "Əl-Qaidə" zəif dövlət hakimiyyəti, münafişə zonaları və beynəlxalq təhlükəsizlik sistemindəki boşluqlardan istifadə edərək yeni tərəfdarlar toplayıb, terror hücumları hazırlayır. Amerikalı ekspert deyib ki, hazırda

"Əl-Qaidə" şəbəkəsinin gücü 11 sentyabr hadisələri zamanında olduğundan daha çoxdur. Və bu açıqlamadan qısa müddət sonra isə növbəti - üçüncü dəfə Həmzənin ölüm xəbəri yayılıb.

Məsələ ondadır ki, terroru araşdıran bir sıra ekspertlər hesab edir ki, atasının varisi yaşlı Ayman əz-Zəvahir və İraqda məğlub olmuş İŞİD lideri Əbubəkr əl-Bağdadi ilə müqayisədə oğul bin Laden daha xarizmatik və perspektivli lider təsiri bağışlayır. Üstəlik, İŞİD-in məğlubiyətindən sonra əl-Qaidənin nüfuzunun artması gözənlənən idi. Belə anlaşılır ki, Qərb ölkələrinin yeni hədəfi qarşıdakı illərdə "Əl-Qaidə" olacaq. Əlbəttə ki, Həmzənin ölüm-ölməməsinin buna müəyyən təsiri olacaq.

Xatırladaq ki, bir zamanlar dünyanın ən böyük terror təşkilatı hesab olunan "Əl-Qaidə" bəzi məlumatlara görə, 1988-ci, bəzilərinə görə, 1989-cu ildə Pakistanın Əfqanıstanla həmsərhəd Pişəvər şəhərində yaradılıb. O illərdə Pakistanın Əfqanıstanla həmsərhəd olan digər bölgələri kimi Pişəvər sovetlərə qarşı cihad müharibəsinin əsas düşmənlərindən biri idi.

Əfqanıstanda sovetlərə qarşı başlayan cihad hərəkatı digər müsəlman ölkələrindəki islamçıları da özünə cəlb edirdi. "Əl-Qaidə"nin gələcək lideri Usamə bin Laden 1980-ci illərin əvvəlində Avropada təhsilini, lüks həyat tərzi bura xib Əfqanıstana cihada gələn varlı ərəb gənclərindən biri idi. Əfqan müharibəsi başa çatdıqdan sonra mücahidlərə xarici dəstək böyük ölçüdə dayanır və sovetlərə qarşı birgə savaşa qüvvələr iqtidar uğrunda bir-birlərinə qarşı savaşağa başlayır.

Belə bir vaxtda bin Laden "Əl-Qaidə"ni yaradır. İlk illərdə "Əl-Qaidə" Əfqanıstanda o qədər də məşhur olmur, bin Laden isə Əfqanıstandan Səudiyyə Ərəbistanına qayıdır. Daha sonra isə Afrikaya gədən bin Laden Somalidə fəaliyyət göstərir. 1996-cı ildə "Taliban" Əfqanıstanın pay-

taxtı Kabil də daxil olmaqla, böyük hissəsini işğal edib dövlət elan etdikdən sonra "Əl-Qaidə" yenidən fəallaşır. 1998-ci ildə "Əl-Qaidə" Keniya və Tanzaniyada ABŞ səfirliklərinə qarşı törədilən terror aktlarını sifariş edir. 2001-ci ildə isə ABŞ-da eyni gündə Nyu-York şəhərində "əkil qüllələr", Pentaqon binası qarşılıq təyyarələr vasitəsilə vurulur. Bundan sonra ABŞ beynəlxalq terrora, "Əl-Qaidə"yə qarşı cəbhə açır, bin Ladeni təhvil verməyən "Taliban"ı cəzalandırmaq üçün Əfqanıstana ordu yeridir və ölkə işğal olunur.

ABŞ-in Əfqanıstanı və iki il sonra İraqı işğal etməsi ilə bu ölkələrdə silahlı islamçı qrup-

olub. Eyni zamanda Ərəbistan yarımadasındaki "Əl-Qaidə" 2009-cu ildə Yəmən və Səudiyyədəki islamçı şəbəkələrin birləşməsi nəticəsində yaranıb. "Əl-Qaidə"nin Afrika qolu olan "İslam Məğribindəki" "Əl-Qaidə" Əlcəzir, Mali və Nigerdə fəaliyyət göstərir.

"Əl-Qaidə"nin növbəti dəfə parlaması "ərəb baharı"ndan sonraya təsadüf edir. "Ərəb baharı" nəticəsində Liiviya, Suriya, İraq, Yəmən kimi ölkələrdə baş qaldıran vətəndaş müharibələri "Əl-Qaidə" kimi cihad ideologiyalı təşkilatlar üçün münbit zəmin idi. Bu səbəbdən də çox tezliklə Liviyada, Suriyada, İraqda, o cümlədən Yəməndə "Əl-Qaidə" fəallaşdı.

"Əl-Qaidə"nin Suriya və İraqda iki qanadı fəaliyyət göstərib. Ancaq hazırda təşkilatın Suriyadakı əsas təmsilçisi məhz "Ən-Nusra" cəbhəsi, ya da indiki adı ilə "Fəth əş-Şam" qruplaşmasıdır. "Ən-Nusra" Cəbhəsi 2011-ci il sentyabr ayında Suriyada yaradılıb. İlk dəfə 2012-ci il yanvarın 23-də adı elan olunub. Həmin vaxt təşkilatın tam adı "Cabhat an-Nusra li-əhli-Şam" Şam Əhli üçün Yardım Cəbhəsidir. "Əl-Qaidə"nin Suriya qoludur. Qruplaşma lideri Əbu Məhəmməd əl-Culani 2013-cü ilin aprel ayında verdiyi bəyanatda məqsəd və vəzifələrinin digər islamçı qruplaşmalara dəstək olmasına baxmayaraq, "Ən-Nusra"nın müstəqil bir təşkilat olduğunu bildirib. Həmin ilin noyabrında isə "Əl-Qaidə" lideri Ayman əz-Zəvahir "Ən-Nusra" Cəbhəsinin rəhbərlik etdiyi təşkilatın Suriyadakı yeganə qanuni təmsilçisi elan edib.

"Ən-Nusra" Cəbhəsi bütün dünyada terror təşkilatı kimi tanınır. ABŞ və bir sıra dövlətlər tərəfindən terror təşkilatı siyahısına salınıb. "Ən-Nusra" Suriyada 3 ən güclü silahlı təşkilatdan biri hesab olunur. Bəzi məlumatlara görə, Nusra Cəbhəsinin 6-10 min arası döyüşçüsü var. Hazırda təşkilat əsasən Suriyanın şimalında - İdlib vilayətində möhkəmlənib.

Göründüyü kimi, hazırda müsəlman dünyasında mövcud olan münafişələrdə iştirak edən silahlı terror qrupları bu və ya digər formada "Əl-Qaidə" ilə bağlanılıb və ya onun "şinindən çıxıb". İraq və Suriyada müharibə başa çatdıqdan sonra bu qrupların yenidən "Əl-Qaidə" örtüyü altında birləşməsi təhlükəsi var.

□ **Kanan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Rusiyada günlərdir ki, meşə yanğınları davam edir. Rusiya Fövqəladə Hallar nazirinin birinci müavini Aleksandr Çupriyanın sözlərinə görə, Sibirdə tayqa və Uzaq Şərqdə 3 milyon hektar sahə yanır: "Bu rəqəmin artacağı ehtimal edilir". Bildirilib ki, hazırda meşə yanğınları ilə əlaqədar İrkutsk vilayəti, Krasnoyarsk diyarı, Buryatiya Respublikasının iki rayonu və Saxa (Yakutiya) Respublikasının bir rayonunda fövqəladə vəziyyət rejimi elan edilib.

Bəs Azərbaycanın meşələri necə qorunur? Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini Firdovsi Əliyev bildirib ki, ölkədə meşələrin qorunması istiqamətində son zamanlar xeyli işlər görülüb: "Biz hər zaman diqqətli olub, qabaqkı tədbirlər görməliyik. Meşəliyin spesifik yanaşma üsulları var. Məsələn, mineral zolaqların çəkilməsini qeyd edə bilərik. Hər il yaz fəslində meşə ilə təmasda olan əraziləri şumlayırıq. Bu onunla bağlıdır ki, yoldan keçən adam siqaret kötyüyü atan zaman yanar otlar vasitəsilə meşəyə od keçməsin. Bu, bizim cari işlərimizdir. Eyni zamanda, biz çəpərləmə ilə bağlı da addımlar atırıq. Çoxları bunu yanlış anlayaraq deyirlər ki, nazirlik meşələri çəpərləyir. Əslində isə bunların hamısı profilaktik tədbirlərdir. Hər şeydən öncə insanların maarifləndirilməsinə gərək var. Azərbaycanda meşə yanğınlarının baş vermə səbəbləri sırasında ən üst yerdə insan amili dayanır. Rusiyada yanar meşələrdə isə durum fərqlidir. Belə ki, orada məlum olduğu kimi, iynəyarpaqlı ağaclar üstünlük təşkil edir. İynəyarpaqlar presləndikcə, orada torf ehtiyatı formalaşır. Yavaş oksidləşmə baş verir və özü-özündən qızışır, yanğına çevrilir. Artıq orada yanğınların ehatəsi 3 milyon hektarı keçib. Bu, elə bir haldır ki, artıq in-

Rusiyada meşə yanğınları genişlənir: Azərbaycan meşələrinə təhlükə varmı?

Nazir müavini: "Gələcəkdə ola bilər ki, bütün meşələrimizi kameralarla əhatə edək..."

san da yanğıni söndürməkdə acizdir. Yetərlidir ki, hər kəs özü, öz etdiyi hərəkətə nəzarət etsin. Bu zaman yanğınlar da baş verməz. Bu cür alovların qarşısını alınması dövlətin gücündən asılı deyil. Məsələn, Amerika kimi supergüc dövlətin də ərazisində meşə yanğınları baş verir. Hətta bu hadisələr zamanı insan itkiləri də yaşanır. Ancaq Azərbaycanda belə hal yoxdur. Əvvəlki illərlə müqayisədə görürük ki, meşə yanğınları Azərbaycanda minimuma enir".

Nazir müavini qeyd edib ki, insanlar arasında aparılan maarifləndirmə işlərinin böyük faydası var: "Bu cür işlər aparılacaq görürük ki, insanlarda təbiiyyətə qarşı dost münasibət formalaşır. Əvvəlki illərdə insanlar zəmiləri biçdikdən sonra yeri odlayırdılar. Nəticədə alov meşəyə düşürdü və yanğıni başlayırdı. Ancaq ötən il məsələ ilə əlaqədar İnzibati Xətalər Məcəlləsinə dəyişiklik edildikdən sonra artıq bu cür hallar aradan qalxır. Eyni zamanda, prosesdə mətbuatın da

rolu böyükdür. Mətbuat vasitəsilə təbliğ olunduqca insanlar da bilirlər ki, bu cür addımı atmaq olmaz. Əvvəllər kor-koranə münasibət formalaşmışdı. Ərazini biçən kimi yandırınırdılar. Əslində onlar özləri də gələcəkdə məhsul bolluğunun qarşısını alırdılar. Humus qatının 1 santimetri 100 illər boyu formalaşır. Yanğıni zamanı isə bu, getdikcə məhv olur. Bu il bizdə böyük meşə yanğınları baş vermədi. Bəzi yerlərdə kiçik yanğınlar oldu ki, onu da elə kənd camaatının köməkliliyi ilə zamanın-

da söndürə bildik. Artıq insanlar təbiətlə dost münasibəti formalaşdıqca, bu cür xətalardan uzaq oluruq. Yetər ki, hər bir vətəndaş meşəyə gedən zaman özü təhlükəsizlik qaydalarına riayət etdik. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi olaraq biz bütün meşələrə eyni anda tam nəzarət edə bilmərik. Ona görə də vətəndaşlar da bu sahədə mövqeyə nüməyış etdirməlidirlər".

F.Əliyev meşələrə quraşdırılan kameraların faydasından da danışdı: "Ötən il pilot layihə olaraq biz 5 rayonda kamera quraşdırdıq. Kameraların rolu müxtəlifdir. Belə ki, ən azından meşəyə girən adam bilir ki, kamera var və o, izlənilir. Bu zaman onun ağlında hansısa fikir varsa belə, kamera onu bu fikirdən daşındır. Yəni ilk növbədə kameralar ən azından mühafizə funksiyasını yerinə yetirir. Eyni zamanda, meşəyə xoş niyyətlə getməyən sürücülər də bilirlər ki, avtomobilləri giriş və çıxışda kameraya düşəcək. Ona görə də əlavə addımlardan çəkinir. Kameralardan yanğıni bağlı da faydalanırıq. Belə ki, hansısa ərazidə yanğıni yaranırsa, kamera vasitəsilə bunu tez bir zamanda görüb, vaxtında müdaxilə etmək olur. Bir var kimse xəbər versin, bir də var, monitor arxasında adam bu yanğıni görür, müvafiq şəxslərə xəbər verir.

Bizim toplanma məntəqələrimiz var. Bu cür hallarda həmin insanlara xəbər verilir və vaxtında yanğına müdaxilə olunur. Açıqını deyəndə meşəyə gedən zaman özü təhlükəsizlik qaydalarına riayət etmədiyi üçün bu cür hala da ehtiyac olmayıb. Bu, çox yaxşıdır. Kameraların olması, bütövlükdə meşələrə nəzarət funksiyasını gücləndirir. Meşəçi ilə yanaşı biz də kameralar vasitəsilə meşələrə nəzarət edirik. Bu il də meşələrə kameralar quraşdırılacaq. Gələcəkdə ola bilər ki, bütün Azərbaycan meşələrini kameralarla əhatə edək. Sizin vasitəsilə xəbərlər vətəndaşlardan xahiş edirəm ki, istirahətdən qayıtdıqlar zaman qaladıqları ocağın tam sönüyünə əmin olsunlar. Həmçinin yanar siqaret kötyüyü də hara gəldi atmasınlar. Havalı hazırda çox isti keçir və hələ qarşıda bundan da isti günlər olacaq. Ona görə də diqqətli olmaq lazımdır. Əgər 1 kvadratmetr yer yanarsa, bunun özü də zərərli olur. Həmin yerin florası, faunası məhv olur. Bu isə ümumi işin zərərindədir. Rusiyada hazırda yanar meşə ərazisi, bizim ümumi meşə sahəmizdən 3 dəfə çoxdur. Bu cür sərvəti geri qaytarmaq üçün yüz illiklər lazımdır. Ona görə də Azərbaycanda da olduqca diqqətli olmaq lazımdır".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

İqtisadi inkişaf proqramları regionlardakı vəziyyətə necə təsir etdi?

Natiq Cəfəri: "Həm xarici ticarətdə, həm də ÜDM-in formalaşmasında hələ də regionların payı aşağıdır"

15 ildən çoxdur ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi dövlət siyasətinin prioritetini təşkil edir. Məhz bunun nəticəsidir ki, son 14 ildə üç dəfə regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı qəbul olunub. 2004-2008-ci illər, 2009-2013-cü illər və 2014-2018-ci illəri əhatə edən bu üç proqramın nəticəsi olaraq, bu gün Azərbaycanın regionları öncəki illərlə müqayisədə həm infrastruktur baxımından, həm də sosial-iqtisadi inkişafı görə müəyyən qədər inkişaf edib. Lakin qəbul olunan iqtisadi inkişaf proqramlarının məzmununa nəzər salsaq, hələ də qarşıya qoyulan məqsədlərə tam nail oluna bilməyib. Məhz bu səbəbdəndir ki, artıq təkə bu proqram çərçivəsində deyil, aqrar sektorun inkişafı, qeyri-neft sektorunun şaxələndirilməsi çərçivəsində regionlara xüsusi diqqət ayrılır. Xüsusən də bu sahədə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi daha aktiv fəaliyyət göstərir.

Lakin regionların sosial-iqtisadi inkişafı proqramlarına külli miqdarda vəsaitin sərf olunmasını nəzərə alsaq, bu proqramlar nəticəsində əldə edilən uğurları, eləcə də hələ nail ola bilmədiyimiz məqsədləri müzakirə etməyə ehtiyac var.

İqtisadçı ekspertlər isə hesab edir ki, regionların sosial-iqtisadi inkişaf proqramları daha çox regionlarda infrastrukturun yenilənməsi və abadlaşdırma işlərinə sərf olun-

müxtəlif sahələri ilə bağlı qəbul olunan proqramlar üçün təqribən 10 milyard manatdan yuxarı vəsaitin ayrıldığını görə bilərik. Müsbət nəticələr olsa da, bəzi gözləntilər özünü doğrultmadı. Bu proqramlar başlayarkən əsas hədəf kimi regionların ümumdaxili məhsulunu təşkilində yeri və rolu, xarici ticarətdə iştirakı artırılacaq, bu da regionlarda iqtisadi vəziyyəti yaxşılaşdırmaqla yanaşı, həm də ölkə iqtisadiyyatında regionların payının yüksəlməsi ilə nəticələncək. Ancaq son 15 il və bu 3 proqramı götürsək görürük ki, ÜDM-in formalaşmasında hələ də regionların payı aşağıdır. ÜDM-in 92 faizi Bakı və Abşeron yarımadasının payına düşür. Xarici ticarətdə də vəziyyət eynidir, təxminən 94 faizi Bakı və Abşeron yarımadasının payına düşür. Regionların inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən layihələr daha çox yolların çəkilməsi, yeni binaların tikilməsi, rayon

mərkəzlərinin təmir olunması, yeni parkların salınmasına xərclənib".

İqtisadçı vurğuladı ki, bütün bu görülən işlər iqtisadi aktivliyi artıran, əlavə dəyər yaradan addımlar deyildi: "Virtual olaraq regionların, şəhər və rayon mərkəzlərinin görünüşünün dəyişməsinə də ehtiyac var. Ancaq bunları proqramın qarşısında duran məqsədlərə çatmaq üçün atılan addımlar kimi dəyərləndirmək olmaz. Regionlardan paytaxt Bakıya axın da sənətimədi. Son 15 ildə Bakıya gələn əhalinin sayı təxminən 550-600 min nəfər olub. Hələ də Bakıya köç davam edir. İqtisadi fərsətlərin Bakıda olması, əmək haqqının yüksək olması, iş yerlərinin burada daha çox olması əhalinin daha çox paytaxta üz tutmasına səbəb olub".

N.Cəfəri hesab edir ki, ayrı-ayrı sahələrdə müəyyən irəliləyiş var. Ancaq bu, regionların inkişafı proqramından daha çox, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin və hökumətin ayrı-ayrı sahələrdə apardığı siyasətin nəticəsidir: "Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalında və ixracında müəyyən artımlar var. Regionların inkişafı proqramında isə əsas hədəflər regionların ÜDM-də payının, xa-

rici ticarətdə payının və iqtisadiyyatda çəkisinin artması idi. Təəssüf ki, bu məqsədlərə tam nail olmaq mümkün olmadı".

Ekspertin sözlərinə görə, iqtisadiyyatda atılan addımlar idarəetmədə də atılmalıdır ki, regionların inkişafı ilə bağlı verilən qərarların effekti yüksək olsun: "Dünyada ən geniş yayılmış praktikalardan biri müvafiq dövlət strukturlarının regionlara köçürülməsidir. Bu çox ciddi effekt yaradır. Gürcüstanı misal çəksək, tək parlamentin Tiflisdən Kutaisiyə köçürülməsi, orada ucuz uçuşların həyata keçirildiyi ikinci beynəlxalq hava limanının açılması Kutaisinin inkişafına böyük təsir göstərib. Statistikaya görə, Kutaisinin əhalisinin sayında 50 min nəfərə yaxın artım olub. Azərbaycanda da buna bənzər addımların atılmasına ehtiyac var. Məsələn, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Gəncəyə kö-

çürülə bilər. Orada həm aqrar universitet var, ətraf bölgələrin ciddi kənd təsərrüfatı potensialı var. Ali Məhkəmənin, Konstitusiyaya Məhkəməsinin, digər dövlət və hökumət orqanlarının Azərbaycanda müxtəlif regionlarına köçürülməsi həm Bakının yükünü azalda bilər, həm də həmin regionların statusunu artırır, geniş-gəliş artırır, əhalinin orada yaşamağa marağını artırır. Ən vacib məsələlərdən biri isə xarici universitetlərlə danışıb, Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində çox prestijli, insanlar tərəfindən rəğbətə qarşılanan universitetlərin açılması ola bilər. Bu da regionların inkişafında multiplikativ effekt yarada bilər. Regionların iqtisadi inkişafı proqramları ilə yanaşı bu kimi addımlar atılsa, yaxın 5 ildə ciddi irəliləyişə nail olmaq olar".

□ Nərgiz LİFTİYEV,
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 162 (7332) 3 avqust 2019

Bunları bilirsinizmi?

- * Bir kişinin çəkisinin 40, bir qadının çəkisinin isə 35 faizi əzələdir.
- * Bir zürafənin boynundakı onurğa sümüklərinin sayı insanda olan onurğa sümüklərinin sayına bərabərdir.
- * İnsan böyüdükcə ürək döyüntülərinin sayı da azalır.
- * Bir körpənin ürəyi dəqiqədə 130, 3 yaşlı uşağın ürəyi dəqiqədə 100, 12 yaşlı uşağın ürəyi isə dəqiqədə 90 dəfə vurur.
- * İnsan dərisinin hər 2,5 kv.sm-də 19 milyon hüceyrə, 60 tük, 90 yağ vəzisi, 570 sm damar və 625 tərvəzi var.
- * Tokioda 1990-cı ildə müşahidə edilən ən böyük avtomobil tıxacının uzunluğu 135 km idi.
- * Cənubi koreyalılar arasında adları Kim və Li olanların sayı 45 faizdir.
- * 100 stəkan qəhvə içmək insanı öldürə bilər.
- * Yazıçı Xristian Anderson bir sözü belə düzgün yazı bilmirdi.
- * Cənubi Koreyada eyni soyadına malik insanların evlənməsi qadağandır.
- * Bəzi diş pastalarının tərkibinə antifriz daxildir.
- * Dünyada ən çox koka-kolanı İspaniya əhalisi içir.
- * Qayçını Do Vinçi ixtira edib.
- * Əgər Çin əhalisi 2 metr hündürlükdən yerə tullanırsa, yer üzündə 2 bal gücündə zəlzələ baş verirdi.
- * Arının 2 qarnı var, biri bal üçün biri də yemək üçün.
- * İnaey pilləkənlə qalxmaq olar, lakin düşürmək yox.
- * İlbizlər 3 il yata bilirlər.
- * Alışqan Kibritdən öncə ixtira olunub.
- * Delfinlər bir gözü açıq yatır.
- * Əgər bir stəkan suya 80 dəqiqə qışqırsaq onda su qaynar.
- * Ağ evdə çəngəl və qaşıqların sayı 13092 ədəddir.
- * Dəniz ulduzunun beyni yoxdur.
- * Dünyada ən populyar ad -Annadır, bu adı 100 milyona yaxın insan daşıyır.
- * Bir ildə 31 557 600 saniyə var.
- * Gözü açıq asqırmaq mümkün deyil.
- * Antarktidadan vertolyot uçuşları qadağandır, buna səbəb pinqvinlərin boyunlarının qısa olmasıdır. Onlar yuxarı baxmaq istəyir və bu vaxt domino kimi yerə yıxılırlar.

Dayə uşaqları xilas etdi, özü öldü

Malayziyanın Coxor ştatında bir qadın yanan evə daxil olub və iki uşağı xilas edərək, özü dünyasını dəyişib. Bu haqda AsiaOne saytı xəbər verib. Hadisə belə olub ki, uşaqlar evdə yatan vaxt 59 yaşlı dayə mağazaya gedib. O, mağazadan uşaqlara səhər yeməyi almaq istəyirmiş. O, geri qayıdanda ev alovları içində olub. İçəridə iki qız, eləcə də onun öz nəvəsi qalmışdı. Qadın onların arxasınca yanğın yerinə tullanmaq istəsə də, kənardakı olanlar ona icazə verməmişdi.

Yanan evə dayənin 31 yaşlı oğlu daxil olub. Alovlar ucubandan o, uşaqların yataq otağına çata bilməyib. Kişi başqa yol axtarılanda anası yaş dəsmalı başına ataraq qızların dalınca qaçıb. Oğlu nəhayət yataq otağına çatanda anası yerdə oturaraq, uşaqları qucaqlamış, onları yanğından qoruyurdu.

Qızlardan birinə heç bir ziyan dəyməyib. Digərinin isə ayağında yanıq izləri olub. Dayənin bədənində isə 80 faiz yanıq. Üzü, sinəsi, çiyi, əl və ayaqları yanan qadın xəstəxanada dünyasını dəyişib. Yanğının səbəbləri hələ aydınlaşmayıb.

Yaddaşını itirən arvadına ikinci dəfə toy keçirəcək

Amerikanın Tennesi ştatının sakini amneziyadan əziyyət çəkən həyat yoldaşı üçün yenidən toy mərasimi keçirməyə qərar verib. Amerika mətbuatının yazdığına görə, Ceremi və Castis Stamper ötən ilin 1 avqustunda nikaha giriblər. Toydan bir neçə həftə sonra isə qadın yol qəzasına düşüb və nəticədə onda çoxlu zədə və yaddaş itməsi müşahidə olunub. Uzun müalicədən sonra qadın düzəlib. Amma bir ay sonra Castis ərinə deyib ki, toy mərasimi də daxil olmaqla, qəzadan əvvəlki 5 həftəni tamamilə unutub. Qadın saatlarla toy şəkillərinə baxsa da, toy videosunu izləsə də, bu mənzərələr onun yaddaşına yaramırmış. Bu səbəbdən də Ceremi toy mərasimini təkrarlamağa qərar verib. Amma romantik ərin bu mərasim üçün pulu olmadığını üçün internetdə insanlardan 5 min dollar yığ-

maları üçün xahiş edib. Bu xahişin necə nəticə verəcəyi isə sual doğurur. Toy mərasimi avqustun 1-də keçiriləcək.

Maşını qəzaya uğradı, 2 sutka maşında qaldı

Texas ştatının sakini qəzaya uğradığı maşının içində 2 sutka keçirib. Lenta.ru saytının yaydığı xəbərə görə, 75 yaşlı Vanda Mobli ailəsinin yanına gedəndə qarşından gələn maşınla toqquşmaq üçün qəfil dönüş edib və toqquşub. Nəticədə maşın uçuruma yuvarlanıb. Moblinin dediyinə görə, yoldan gedən maşınların səsinə eşidirmiş, amma maşından çıxıb zəng etmək, yardım istəmək üçün gücü olmayıb. Günorta havanın temperaturu 32 dərəcəyə qədər artdığı üçün qadın maşın qalanda qalan az miqdarda sudan qənaətlə istifadə edirmiş. Qadının axtarışı ilə ona aramsız zəng edib, cavab ala bilməyən qohumları məşğul olub. Bazar günü nəvəsinin həyat yoldaşı şosədə maşınla vurularaq əzilmiş bir yol nişanı görüb şübhələnib. Yol nişanından bir az aralıdakı uçurumda isə nəvəsinin maşınını görüb. Hazırda 75 yaşlı qadın xəstəxanada müalicə olunur.

Babası öldü, onun meyiti ilə selfi çəkərək yaydı

Səudiyyə Ərəbistanında adı açıqlanmayan bir istifadəçi ölənlə babası ilə selfi çəkərək, sosial şəbəkədə paylaşmış. Paylaşımını "özünü çox qəmgin duyur" anonsu ilə paylaşan uşaq ciddi etirazlara səbəb olub. Hadisə ilə bağlı araşdırma zamanı bu məsuliyyətsiz və düşüncəsiz hərəkətdə xəstəxana rəhbərliyinin suçu da ortaya çıxarılacaq. Belə ki, ölmüş bir xəstənin yanına hamının məsuliyyətsizcəsinə girməsi və mənaviyyata uyğun olmayan hərəkətlər etməsi xəstəxana rəhbərliyinin günahı kimi qiymətləndirilir. Mədinədə baş vermiş bu hadisə ilə bağlı açıqlama verən Səhiyyə Nazirliyi nümayəndəsi Həfəd Təld Əl Varan bildirib ki, "cəmiyyət dəyərlərini aşağılayan, məsuliyyətsiz bir davranış"dan sonra xəstəxanalarda təhlükəsizlik tədbirləri gücləndiriləcək. Bu hərəkəti edən uşaq isə psixoloq və pedaqoqlar tərəfindən söhbətə cəlb olunacaq.

Qız "McDonalds"-a getmək istədi, maşın qaçırdı və qəzaya düşdü

Amerikanın Missuri ştatının Kanzas-Siti şəhərində 10 yaşlı qız anasının maşınını oğurlayıb və qəza edib. Bu barədə "The Sun" nəşri yazıb. İnsident 31 iyulda, çərşənbə günü baş verib. Balaca qız ailəsinə aid "Chevrolet Tahoe" maşınında gəzmək istəyib. O, maşını uşaq işə salıb. Amma restorana gedən yolda Honda Pilotla toqquşub.

Uşaq xəstəxanaya çatdırıldı. Onun bədənində xeyli göyertilər və xəsarət izləri olub. İkinci maşının sürücüsünə heç bir xəsarət dəyməyib. Amma hər iki nəqliyyat vasitəsinin təmirə ehtiyacı var.

Daha sonra qız polisə danışdı ki, səhər oyanan kimi qərar verib ki, anası oyanana qədər səhər yeməyini "McDonalds"-da yesin. O, bir neçə kilometr məsafə qət edib, marşrutu qarışdırıb və yoldan keçən bir maşınla toqquşub. Hazırda polis araşdırma aparır.

Iyul ayının ortasında xəbər verildi ki, Avstraliyada uşaqlar maşın oğurlayıblar və onunla 900 kilometr məsafə qət ediblər. Maşın yol kənarında aşkar edilib. Uşaqlar maşından düşməkdən imtina ediblər. Bu zaman polis onları bayıra çıxarmaq üçün dubinkadan istifadə edib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SƏBİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 3.050

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.